

Årlig Redegørelse 1998

Forsvarsministeren

Udgiver: Forsvarsministeriet, Holmens Kanal 42,
1060 København K. Tlf.: 33 92 33 20

Oplag: 3.000 eksemplarer, marts 1999

Tryk: Stougaard Jensen/Scantryk A/S

Findes på Forsvarsministeriets homepage på adressen www.fmn.dk

Forsiden: Dansk F-16 jagerfly letter fra Grazzanise Luftbasen.
(Foto: Jørgen Kølle)

Indholdsfortegnelse

Ministerens forord 7

Forsvarskommissionen af 1997 11

NATO mellem Madrid og Washington 15

Nye strukturer 16

Integrationen af de tre inviterede lande 17

NATOs åbning 18

Det Euroatlantiske Partnerskabsråd (EAPC) og
Partnerskab for Fred (PfP) 18

NATO-Rusland 19

NATO-Ukraine 19

Washington-topmødet 20

Oprettelse af det fælles dansk-tysk-polske korps 23

Baggrund 23

Hvad er korpset? 24

Landenes bidrag 25

Den kommende tid 27

Det internationale engagement 29

Indledning 29

SFOR-styrken i Bosnien 30

SFOR spiller en vigtig rolle i Bosnien 30

Fremskridt i fredsprocessen 30

Valget i september 31

Forlængelse af SFORs mandat 31

De danske enheder ved SFOR 32

NATO bidrager til løsning af konflikten i Kosovo 34

Baggrund 34

Det internationale samfund reagerer 35

NATOs rolle 35

NATO strammer grebet	36
NATOs politik giver resultater	37
Danmark yder sit bidrag til NATOs operationer	37
Øvrige danske missioner	38
OSCE-missionen i Kosovo	38
UNPREDEP	39
MINURSO	39
UNIKOM	39
UNTSO	40
UNMOP	40
UNMOGIP	40
UNMOT	40
UNOMIG	41
UNGCI	41
C-130 til Mellemøsten	41

Forsvar for miljøet 43

Forsvarsministeriets Miljøstrategi	43
Miljøstatus og nye mål	44
Miljøovervågning	45
Miljø og sikkerhed	46

Dansk Forsvars Management- og Ressourcestyringssystem 47

Ændret styring af forsvaret	47
Nyt edb-system til forsvaret	48
Hvem leverer DeMars?	49
Hvem deltager i DeMars?	49
Hvornår kommer DeMars?	49
Eksisterende administrative systemer	50
Projektets karakteristika	51

Rigshospitalets TraumeCenter 53

Det akutte beredskab styrkes	53
Til gavn for personalet og varetagelsen af forsvarets internationale opgaver	53
12 afdelingslæger: Et betydeligt bidrag til etablering og drift	53
Traumatologi – det handler om rette behandling i rette tid	55
Det handler oftest om svære skader	55
Et ungt lægevidenskabeligt begreb fra USA	55

Traumecentret – et nyt og anderledes „sikkerhedspolitisk“
initiativ 56

Året der gik 57

Tillæg

Forsvarets økonomi 77

Lovforslag i 1998 83

Folketingsbeslutninger i 1998 84

Forespørgsler i 1998 86

Spørgsmål til forsvarsministeren i 1998 87

Spørgsmål fra Forsvarsudvalget i 1998 99

Samrådsspørgsmål 106

Ordlister 109

Ministerens forord

En hjørnesteen til det danske forsvar i det nye årtusind blev lagt i 1998, da Forsvarskommissionen afgav sin beretning. Kommissionsformand Knud Heinesen afleverede den 22. november beretningen, som i månederne op til offentliggørelsen skabte en livlig debat i offentligheden. Kommissionsrapporten er udgangspunktet for det kommende forsvarsforlig, der forhandles med Folketingets partier i de kommende måneder. Forliget vil lægge de konkrete rammer for fremtidens danske forsvar, et forsvar der markant vil ændre form og indhold – såvel nationalt som internationalt.

En af de vigtigste internationale opgaver i 1998 har været forberedelsen af NATO-udvidelsen. På alliancens topmøde i Washington den 23.-25. april er Polen, Tjekkiet og Ungarn med som fuldgyldige medlemmer. På topmødet fejrer man NATOs 50-års jubilæum og benytter lejligheden til at drøfte en tilpasning af NATOs strategiske koncept til nye vilkår og nye opgaver i en verden, der har forandret sig voldsomt de sidste 10 år. I det forløbne år har man også arbejdet på at etablere den europæiske søjle inden for NATO, så de europæiske lande kan udføre operationer uden direkte deltagelse af USA og Canada. Samtidig udvikles samarbejdet med partnerlandene i NATOs Partnerskab for Fred (PfP), herunder med de tre baltiske lande.

Den 5. september 1998 underskrev jeg i Szczecin sammen med forsvarsministrene fra Tyskland og Polen en aftale om oprettelse af et dansk-tysk-polsk korps – Multinational Corps Northeast. Korpset er en vigtig del af den strategi, der skal føre til Polens fulde integration i NATOs militære samarbejde. Korpset vil være hovedrammen omkring det danske hærbidrag til NATOs styrkestruktur. Oprettelsen af et tæt militært samarbejde med et tidligere medlem af Warszawa-pagten er et symbol for de mål og ønsker for forsvars- og sikkerhedspolitikken, som Danmark og det internationale samfund har for det kommende årti.

Gennem året har forsvaret fortsat den internationale indsats. I Bosnien er der til stadighed udstationeret omkring 775 danske

*Forsvarsministeren besø-
ger PFP-øvelsen COOPE-
RATIVE JAGUAR 1998 i
Nordjylland
(Foto: Jørgen Kølle)*

soldater som deltager i SFOR styrken ligesom man har haft succes med den præventive styrke, som er stationeret i Makedonien.

I Kosovo har konflikten mellem serbere og kosovo-albanere udviklet sig voldsomt i løbet af året. Den humanitære situation er blevet stadig mere alvorlig og op imod 300.000 mennesker har været drevet på flugt fra deres hjem. Den internationale kontaktgruppe har forsøgt at stoppe de serbiske overgreb på civilbefolkningen og NATO har lagt militært pres på serberne. Danmark har bidraget med fire F-16 jagerfly til en NATO styrke i Italien, der har sat en troværdig militær trussel bag diplomatiet og tvunget Serbiens præsident Milosevic og den kosovo-albanske separatistbevægelse, UCK, til forhandlingsbordet.

I de seneste år har der være en stigende bevågenhed omkring udnyttelsen af ressourcerne i den offentlige sektor. Et af nøgleværktøjerne når det gælder om at forøge effektiviteten og produktiviteten i forsvaret er Dansk Forsvars Management- og Resourcesystem, DeMars, der i februar blev godkendt af Finansudvalget. Med over-

gangen til det avancerede og omfattende edb-system er kimen lagt til store omlægninger og ændringer indenfor styringen af forsvaret. Den første del af DeMars tages i brug den 1. april 1999 og omfatter primært budgetteringsfunktioner.

Hans Hækkerup

Kapitel 1

Forsvarskommissionen af 1997

Forsvarskommissionen af 1997 blev nedsat i begyndelsen af 1997. Kommissionen blev bredt sammensat – både politikere, forskere, militære fagfolk og embedsmænd indgik således i kredsen. Kommissionen afholdt sit sidste møde den 18. november 1998, og resultatet af arbejdet blev offentliggjort i kommissionsberetningen „Fremtidens Forsvar“.

Kommissionens primære hovedopgave var at foretage en afvejning af forholdet mellem forsvaret af nærområdet og den internationale indsats på baggrund af en vurdering af den sikkerhedspolitiske situation. Til brug for overvejelserne blev der udarbejdet en risikovurdering. Kommissionen skulle ligeledes overveje behovet for eventuelle lovændringer samt vurdere indstillingen fra det særlige Udvalg vedrørende forsvarets materiel.

Forsvarskommissionens overordnede anbefaling er, at den internationale indsats bør styrkes, og at forsvaret af nærområdet kan reduceres. I konsekvens heraf lægger kommissionen op til betydelige omlægninger og reduktioner af forsvarets struktur. Samtidig lægger beretningen op til omfattende rationaliseringer i den del af forsvaret, som primært tager sig af de hjemlige opgaver. Af kommissionens samlede anbefalinger skal særligt fremhæves følgende:

I relation til hæren anbefaler kommissionen, at Danmark fortsat bidrager til NATO med Den Danske Internationale Brigade og Danske Division. Som noget nyt er det planen, at Danske Division skal indgå i et fælles dansk-tysk-polsk korps.

På søværnets område anbefaler kommissionen en række internationalt orienterede initiativer, herunder etablering af en ny permanent internationalt orienteret stab i søværnet, som bl.a. skal kunne lede maritime styrker i internationale operationer. Samtidig vil vægtningen af søværnets skibstyper blive forskudt til fordel for færre, men større og mere bredt anvendelige enheder for at øge den internationale kapacitet. I relation til ubåde er det kommissionens vurdering, at ubåde er en nyttig kapacitet. Hertil bemærker

kommissionen, at denne investering, ligesom andre anskaffelser, selvsagt bør afvejes i forhold til øvrige materielanskaffelser. Denne afvejning vil i sidste ende skulle foretages i de efterfølgende forsvarsforligsforhandlinger.

*Bredt anvendelige enheder som denne STANFLEX anbefales af Forsvarskommissionen. Skibet ses her under udskiftning af et containermodul.
(Foto: Søværnet)*

En central anbefaling på flyvevåbnets område er etablering af Flyvevåbnets Internationale Reaktionsstyrke, der bl.a. består af en internationalt orienteret stab under Flyvertaktisk Kommando og en række styrkebidrag, som skal kunne bidrage til en bred vifte af internationale luftoperationer. Desuden anbefales en række betydelige reduktioner i flyvevåbnets kapacitet til løsning af opgaver i nærområdet.

Kommissionen går ind for at bevare værnepligten. Begrundelsen er bl.a., at værnepligten giver et bredt grundlag for rekruttering af personel til alle kategorier, herunder af personel til deltagelse i internationale operationer. Fælles for alternativerne til værnepligten er, at de medfører væsentligt større driftsudgifter. Dertil kommer, at det ikke vurderes realistisk at rekruttere det nødvendige antal

soldater ad frivillighedens vej. Værnepligten er også nødvendig for at kunne yde et afpasset bidrag til NATOs hovedforsvarsstyrker gennem Danske Division. Hertil kommer det principielle synspunkt, at værnepligten giver forsvaret en folkelig forankring i samfundet.

Beretningen anbefaler også en række væsentlige omlægninger i hjemmeværnet, hvorunder hjemmeværnet skal tilføres en række nye opgaver. Hjemmeværnet skal således overtage større og mere komplicerede forsvarsopgaver. De udvidede opgaver vil naturligt stille større krav til den del af hjemmeværnets personel, som skal løse dem – både i relation til aktivitets- og uddannelsesniveau.

Beretningen lægger samlet set op til en model for forsvaret, som vil medføre reduktioner i både forsvarets fredsstyrke og krigsstyrken og indebære omlægninger i forsvarets struktur og reduktioner i både hærens regimentsstruktur, søværnets kampenheder og i relation til flyvevåbnets flyvestationer og grupper. På materielsiden er det sammenfattende kommissionens vurdering, at de i rapporten fra Udvalget vedrørende forsvarets materiel anførte materielanskaffelser og -moderniseringer afspejler forsvarets fremtidige behov, selvom der

Hjemmeværnet anbefales tillagt større og mere komplicerede forsvarsopgaver.

(Foto: Hjemmeværnet)

i det videre forløb kan vise sig behov for en ændret prioritering af konkrete anskaffelser.

Sammenfattende indeholder beretningen en systematisk og vel-dokumenteret gennemgang af forsvarets situation i dag og en omfattende analyse af forsvarets udvikling. Beretningen kommer – i overensstemmelse med kommissionens mandat – ikke med nogen anbefaling til forsvarets økonomiske rammer eller indholdet af et nyt forsvarsforlig. Det vil være op til de politiske drøftelser, og kommissionens beretning vil her være et godt udgangspunkt, bl.a. fordi beretningens skitse for forsvarets udvikling med fordel vil kunne bruges som et slags opslagsværk med velbelyste „strukturbrikker“.

Det nuværende forsvarsforlig løber til udgangen af 1999. Forsvarets økonomiske rammer for 1999 ligger således fast. Af aftalen om Finansloven for 1999 fremgår, at regeringen – når Forsvarskommissionens beretning foreligger – vil optage drøftelser med Folketingets partier om et nyt forsvarsforlig. Regeringen vil præsentere et forhandlingsudspil inden 1. marts 1999. Det er hensigten, at forhandlingerne afsluttes så betids, at forsvaret i år 2000 og de følgende år kan disponere på grundlag af de i et nyt forsvarsforlig aftalte økonomiske rammer.

Udover den trykte udgave kan kommissionens beretning findes på Forsvarsministeriets hjemmeside på adressen www.fmn.dk.

Kapitel 2

NATO mellem Madrid og Washington

Udover det fortsatte engagement i Bosnien og løsningen af nye opgaver i Kosovo og Makedonien har arbejdet i NATO i 1998 været præget af topmøder; de beslutninger, der blev truffet på NATO-topmødet i Madrid i juli 1997, er under gennemførelse. Samtidig er forberedelserne af det kommende topmøde i Washington i april 1999 gået i gang.

Topmødet i Madrid var historisk. Polen, Tjekkiet og Ungarn blev inviteret til at indlede optagelsesforhandlinger, og det blev bekræftet, at NATOs dør står åben for nye medlemmer. Optagelsesforhandlingerne er nu afsluttede, og ratifikationen af de tre landes optagelse er gennemført.

NATO-topmødet i april 1999 vil også blive historisk. De tre nye medlemslande vil deltage for første gang. Topmødet vil dermed markere Polens, Tjekkiets og Ungarns optagelse i Alliancen.

Topmødet vil også markere 50-året for Alliancens oprettelse. NATOs stats- og regeringschefer, udenrigsministre, forsvarsministre og forsvarschefer mødes i Washington – byen, hvor Alliancen formelt blev oprettet for 50 år siden. Den 4. april 1949 mødtes de oprindelige medlemmers repræsentanter – herunder Danmarks – for at undertegne Washington-traktaten. Siden har Alliancen som bekendt spillet en central rolle for både Europas sikkerhed og for de transatlantiske forhold. Topmødet i Washington 1999 vil derfor blive en anledning til at gøre status og kigge frem mod de kommende årtier. Der vil også blive gjort status over NATOs tilpasning til de nye vilkår og de nye opgaver. Tilpasningen foregår både internt og eksternt.

Den interne tilpasning omfatter slankningen af NATOs kommandostruktur, etableringen af Combined Joint Task Forces (CJTF)-hovedkvarterer samt opbygningen af en europæisk sikkerheds- og forsvarsidentitet i Alliancen – adskillelig, men ikke adskilt fra NATO.

Den eksterne tilpasning omfatter den fortsatte udvidelsesproces – „den åbne dør” – for kandidatlandene, herunder de tre baltiske lande,

den videre udvikling af samarbejdet med partnerlandene både i Euro Atlantic Partnership Council (EAPC) og i Partnership for Peace (PfP)-regi samt relationerne til Rusland og Ukraine.

Samarbejdet mellem danske og polske soldater er allerede godt i gang. Her er danske soldater på besøg hos 8. opklaringsbataljon i Lebork i Polen i september 1998.

(Foto: Gardehusarregimentet)

Nye strukturer

Efter at være nået til enighed om revision af kommandostrukturen på NATO-ministermøderne i december 1997 er det seneste år blevet brugt til at få alle detaljerne på plads. Den nye kommandostruktur vil bestå af tre niveauer: et strategisk niveau, et regionalt niveau og et subregionalt niveau. Det er forventningen, at kommandostrukturens implementering påbegyndes i forbindelse med topmødet i Washington i april 1999, således at de tre inviterede landes forsvar kommer til at indgå i en ny og revideret kommandostruktur. Antallet af hovedkvarterer reduceres fra ca. 65 til 20. BALTAP videreføres som Joint Headquarters Northeast (JHQ Northeast).

Combined Joint Task Forces (CJTF) koncepten, der primært, men ikke udelukkende, sigter på mobil og fleksibel anvendelse af NATOs styrker i forhold til ikke-artikel 5 operationer, er i det forløbne år blevet testet i praksis under en række øvelser. Konklusionerne herfra

sammen med en række stabsanalyser vil forhåbentlig gøre det muligt, at der på topmødet kan give grønt lys for etablering af de 3 første CJTF-hovedkvarterer. Det er uafklaret, om der skal testes og evt. etableres flere hovedkvarterer i fremtiden.

I indeværende år har man ligeledes arbejdet med at færdiggøre operationaliseringen af Den europæiske Søjle – eller den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsidentitet (ESDI'en) i NATO. Dette er sket i samarbejde med Den Vesteuropæiske Union (WEU). Intentionen er, at europæiske lande vil kunne udføre operationer uden direkte deltagelse af NATOs nordamerikanske allierede under WEU's ledelse. WEU skal kunne „låne“ af NATO, og derfor arbejdes der på at udarbejde en rammeaftale for overførsel, anvendelse og tilbageførsel af NATOs aktiver og planlægningskapaciteter. Det ventes, at disse arrangementer falder på plads til topmødet.

PfP-øvelser er en vigtig del af NATOs åbning mod øst. Her ses Hendes Majestæt Dronningen på besøg hos Gardehusarregimentets opklaringsbataljon under PfP-øvelsen „Cooperative Jaguar 98“.
(Foto: Jørgen Kølle)

Integrationen af de tre inviterede lande

Arbejdet med integrationen af Polen, Tjekkiet og Ungarn er forløbet planmæssigt. Der er opstillet styrkemål for at tilpasse de tre landes

forsvar, og de er gradvist blevet inddraget i Alliancen. Folketinget var det første parlament i NATO, der ratificerede de tre landes optagelse i NATO, og Danmark har inden for rammerne af det trilaterale samarbejde med Polen og Tyskland været medvirkende til at fremme Polens integration i Alliancen. Ikke mindst etableringen af Multi-national Corps North East (MNC NE) udgør et vigtigt skridt heri.

NATOs åbning

Det er endnu uvist, om der vil blive udstedt nye invitationer til topmødet. Uanset udfaldet heraf er det afgørende, at perspektivet for medlemsskabet fastholdes for aspiranterne. Døren må fortsat stå åben. Elementer heri kunne være en styrkelse af den intensiverede dialog og en målrettet anvendelse af dele af PfP-samarbejdet. Målet skulle være at tilbyde kandidatlandene et samarbejde, der er målrettet mod medlemskab. Spørgsmålet om nye medlemmer vil dog fortsat være en politisk beslutning. Der er ingen automatik i udvidelsesprocessen.

Det Euroatlantiske Partnerskabsråd (EAPC) og Partnerskab for Fred (PfP)

Siden oprettelsen af Det Euroatlantiske Partnerskabsråd og vedtagelsen af det forstærkede PfP på NATO-udenrigsministermødet i Sintra 29. maj 1997 er det politiske og militære samarbejde med partnerne forstærket. EAPC er blevet konsolideret, og man har bl.a. bidraget til et sikkerhedspolitisk samarbejde med Albanien og Makedonien. Hovedformålet med PfP er at skabe stabilitet og sikkerhed gennem samarbejde og dialog. I praksis fungerer samarbejdet på evnen til i fællesskab at kunne gennemføre fredsstøttende operationer. Et væsentligt element heri er at omdanne mål for interoperabilitet til egentlige styrkemål for fredsstøttende operationer. Hermed tilnærmes forsvarsplanlægningen for partnerlandene den tilsvarende proces for Alliancens medlemmer.

Afholdelse af øvelser mellem NATO-lande og partnere har høj prioritet. Den 18.-29. maj 1998 blev øvelsen COOPERATIVE JAGUAR afholdt på dansk grund – 16 lande deltog, bl.a. Estland, Letland, Litauen og Rusland.

Deltagelsen af en enhed russiske soldater vakte stor opmærksomhed både i Danmark og internationalt og er et udtryk for, at praktisk

samarbejde med Rusland er muligt. Det bidrager til at skabe tillid og til at overvinde fortidens modsætninger. Endelig øger det evnen til at udføre fredsstøttende operationer i fællesskab til gavn for freden.

Forud for topmødet i Washington drøftes det, hvorledes PfP vil kunne styrkes yderligere. Der tales om PfP++. Det drøftes, hvorledes træning og uddannelse vil kunne forbedres på forskellige niveauer. Med udgangspunkt i de praktiske erfaringer fra ikke-artikel 5 operationer – ikke mindst i Bosnien – synes multinationalitet at blive et nøgleelement i fremtidige indsatser.

Derfor må NATO-landene og partnerlandene overveje, hvorledes man bedst muligt kan forberede fælles operationer. Flere multinationale enheder med deltagelse af både NATO-enheder og partnerenheder kunne i den forbindelse være en mulighed.

NATO-Rusland

Forholdet mellem NATO og Rusland har lagt opstartsfasen bag sig. De grundlæggende mekanismer for den politiske dialog og det praktiske samarbejde er etableret som aftalt i NATO-Rusland akten fra maj 1997. Krumtappen i samarbejdet er møderne på ambassadørniveau i Bruxelles, der suppleres af møder på militært niveau mellem de militære delegater og forsvarscheferne. Endelig mødes forsvars- og udenrigsministrene et par gange om året for at drøfte en bred dagsorden. Rammen for disse møder er 16+1 (alle NATO-lande og Rusland). Endelig er der nedsat en række arbejdsgrupper, der behandler en vifte af praktiske emner fra peacekeeping over civil omskoling af russiske officerer/befalingsmænd til forsvarsrelaterede miljøproblemer. Generelt er der en voksende tillid og åbenhed, men processen er langsom.

Rusland etablerede allerede i 1997 en permanent militær delegation ved NATOs hovedkvarter i Bruxelles. Som et led i opbygningen af åbenhed mellem de to parter er NATO ved at etablere en permanent militær delegation ved det russiske forsvarsministerium/generalstab. Den første chef bliver den danske generalmajor Karsten Jakob Møller.

NATO-Ukraine

Samarbejdet med Ukraine er yderligere konsolideret efter underskrivelsen af charteret på Madrid-topmødet sidste år. Samarbejdet skal

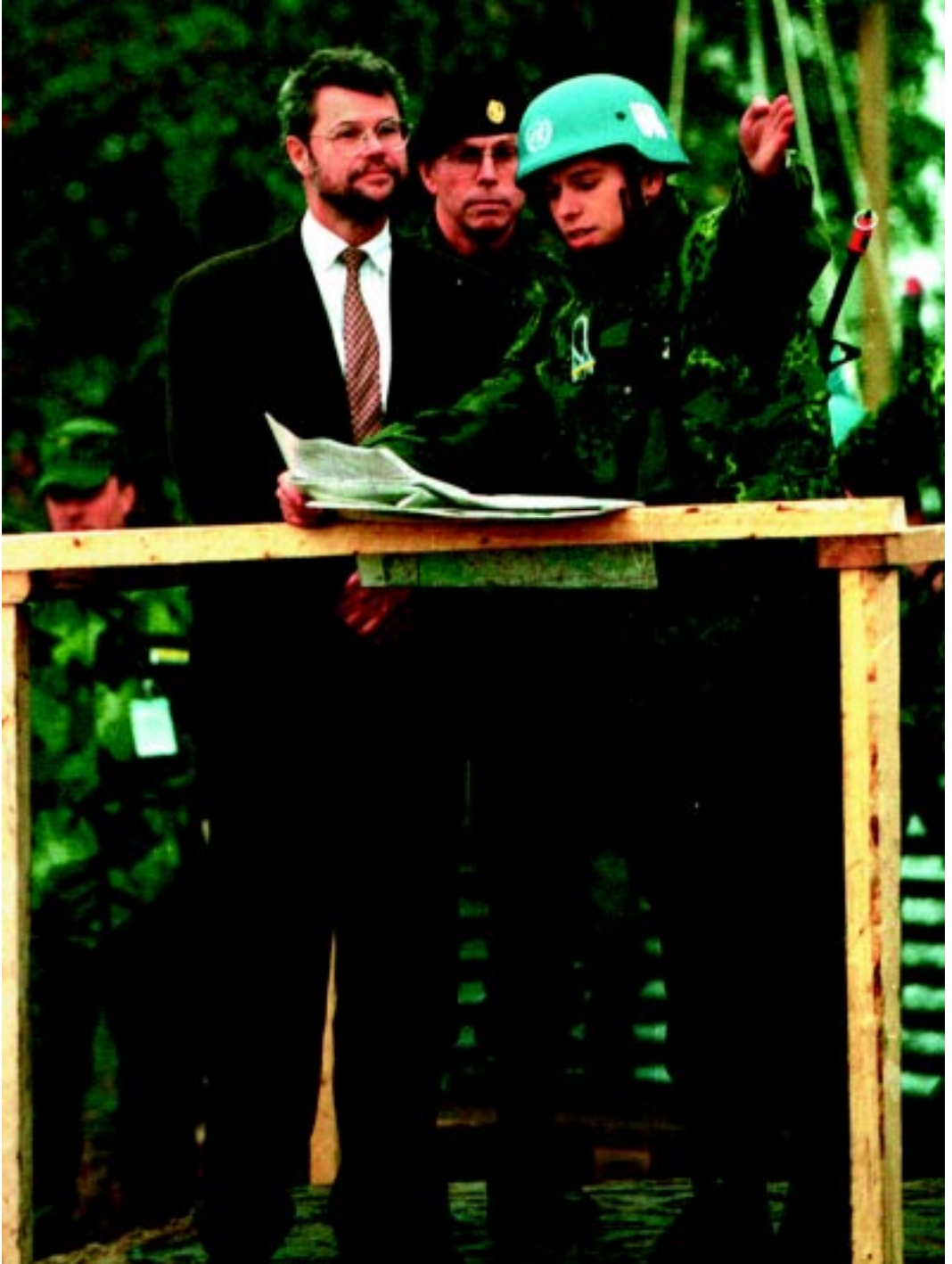
i høj grad ses som et yderligere supplement til PfP og ikke som en selvstændig søjle. To NATO-forbindelsesofficer vil blive udstationeret i Kiev og vil her arbejde snævert sammen med NATOs allerede eksisterende informationskontor om at videreudvikle samarbejdet med Ukraine.

Washington-topmødet

Et revideret strategisk koncept vil blive præsenteret på topmødet. Konceptet forventes sammen med topmøde-erklæringen at udstikke retningslinjerne for fremtidens Alliance – en vision for fremtiden. Det nuværende koncept stammer fra 1991 og er på mange områder forældet. Gennemgangen og opdateringen af det nuværende koncept begyndte i 1998, men det er i skrivende stund ikke muligt at løfte sløret for det nærmere indhold. Det er dog givet, at Alliancen vil bekræfte, at udvidelsesprocessen vil fortsætte, og at NATO også i fremtiden vil løse fredsstøttende opgaver for verdenssamfundet. Det er forventningen, at der ikke vil være enighed om at udstede nye invitationer i Washington. Samtidig ventes det dog som nævnt, at Alliancen vil tilbyde kandidatlandene yderligere assistance og rådgivning. Udvidelsesprocessen vil fortsætte.

Også partnersamarbejdet inden for rammerne af PfP ventes som nævnt at blive udviklet yderligere. Målsætningen vil i stigende grad være at forberede fremtidens fælles fredsstøttende operationer. Det samarbejde, der kan ses i Bosnien mellem NATO-enheder og partner-enheder, kan forberedes bedre og mere målrettet, således at fremtidens opgaver kan løses med endnu større effektivitet og sikkerhed. I den forbindelse kan multinationale enheder spille en positiv rolle.

1999 ser ud til at blive – endnu – et historisk år for Alliancen.

PfP-øvelser bliver en vigtig del af Alliancens fremtidige øvelsesaktivitet. Her briefes forsvarsministeren under øvelsen „Cooperative Jaguar“. (Foto: Jørgen Kølle)

Kapitel 3

Oprettelse af det fælles dansk-tysk-polske korps

Baggrund

I august 1997 besluttede forsvarsministrene fra Danmark, Tyskland og Polen at nedsætte en trinational arbejdsgruppe, der skulle se på mulighederne for at etablere et fælles hætkorps. Undersøgelsesarbejdet blev bl.a. iværksat i lyset af NATOs beslutning om at tilbyde Polen medlemskab af Alliancen.

Den trinationale arbejdsgruppe anbefalede i det tidlige forår 1998 de tre forsvarsministre at oprette et fælles dansk-tysk-polsk korps – Multinational Corps Northeast – forkortet MNC NE. Arbejdsgruppen

Forsvarsminister Hans Hækkerup underskriver konventionen om korpsets oprettelse i Szczecin sammen med sin tyske og polske kollega.

(Foto: HQ LANDJUT)

pegede samtidig på, at det i praksis ville være muligt at etablere korpset allerede med virkning fra 1. maj 1999 – dvs. parallelt med Polens formelle optagelse i NATO.

Den 5. september 1998 underskrev de tre forsvarsministre med forbehold for den nationale godkendelse en konvention om korpsets oprettelse. Den endelige beslutning om at etablere korpset vil blive truffet, når de tre landes parlamenter har givet deres samtykke. I Danmark er det hensigten, at Forsvarsministeriet vil fremsætte beslutningsforslag i Folketinget i begyndelsen af 1999.

Hvad er korpset?

Korpset er en videreudvikling af det multinationale militære samarbejde, som i årtier har fundet sted i NATO. Samtidig skal initiativet ses i forlængelse af det forsvarsrelaterede samarbejde, som siden 1993 har udviklet sig mellem landene omkring Østersøen, og som omfatter både NATO- og PfP-lande. Som en væsentlig effekt vil korpssamarbejdet samtidig medvirke til, at Polens fulde integration i Alliansens militære samarbejde kan ske så tidligt som muligt efter den formelle optagelse i NATO.

Korpset skal baseres på det nuværende dansk-tyske korpssamarbejde i LANDJUT i Rendsborg. Dette korpssamarbejde ophører samtidig med Multinational Corps Northeast's oprettelse. Det nye trilaterale korpssamarbejde vil fremover danne hovedrammen omkring danske hærbidrag til NATOs multinationale styrkestruktur.

Korpset vil få tre hovedopgaver. For det første tilmeldes korpset i sin helhed til NATO til brug for løsningen af de kollektive forsvarsopgaver. Tilmeldingen til NATO vil omfatte både det multinationale korpshovedkvarter på ca. 150 personer og de nationale styrkebidrag. Tilmelding vil konkret betyde, at korpset overtager det dansk-tyske korps LANDJUTs nuværende kerneopgave i den nordlige del af Europa. Korpset vil i denne sammenhæng indgå i løsningen af Alliansens krisestyrings- og forsvarsopgaver i samarbejde med styrker fra andre værn og andre allierede.

Korpsets anden hovedopgave vil være at bidrage i forbindelse med indsættelser i fredsstøttende operationer. Her vil korpset imidlertid som udgangspunkt alene kunne deltage med sit hovedkvarter. Hovedkvarteret skal bl.a. kunne varetage rollen som et Land Component Command hovedkvarter i forbindelse med en CJTF-operation (Combined Joint Task Force operation). Udover indsættelse i

NATO-sammenhæng vil hovedkvarteret også kunne stilles til rådighed for andre organisationer i forbindelse med gennemførelsen af fredsstøttende operationer. Enhver udsendelse af hovedkvarteret vil kræve konkret politisk stillingtagen fra gang til gang og enighed mellem de tre lande.

Endelig skal det multinationale hovedkvarter kunne bistå og evt. indsættes i humanitære operationer, katastrofehjælpssituationer o.lign. I disse situationer vil opgaven typisk kunne bestå i at tilvejebringe kommunikation og bistå med koordination og planlægning. Også her vil en indsættelse af hovedkvarteret forde enighed mellem de tre lande samt en konkret national godkendelse. En udsendelse i de nævnte operationer vil typisk skulle gennemføres i snævert samarbejde med civile myndigheder.

Landenes bidrag

Danmark vil skulle bidrage med stabspersonel til det multinationale korps- hovedkvarter samt med korpstropper og Danske Division. Det svarer stort set til det danske bidrag til LANDJUT i dag. Tyskland og Polen vil på tilsvarende vis bidrage til stab og korpstropper samt med 14 (tyske) og 12 (polske) Division. Polen vil som værtsnation skulle opstille et hovedkvarterskompagni, der skal forestå den daglige støtte til korpshovedkvarteret, der placeres i Szczecin.

Korpsets krigstidsorganisation vil kunne omfatte ca. 70.000 mand, ca. 700 kampvogne, ca. 420 artilleripjecer og ca. 650 infanterikampkøretøjer. Hertil kommer luftværnsenheder og panserværns-helikoptere.

Alle enheder, herunder den danske division, opstilles og uddannes som en del af de enkelte landes styrker. Som hidtil vil de danske enheder i fredstid være fysisk placeret i Danmark under dansk kommando. Ligeledes vil enhedernes organisation blive fastlagt nationalt. Trinationale øvelsesprogrammer, som fastlægger den fælles øvelsesaktivitet, vil skulle godkendes særskilt af de tre lande, ligesom indsættelse i eventuelle operationer kun kan ske efter konkret politisk stillingtagen.

For Danmarks vedkommende vil korpset fremover udgøre rammen omkring hærens væsentligste bidrag til NATOs hovedforsvarsstyrker. Det er den rolle, som i dag udfyldes af LANDJUT. Indflydelse og militærfagligt udbytte skal primært sikres gennem bidraget med Danske Division, der muliggør et samarbejde på korpsniveau.

De danske Fennec-kamp-helikoptere fra Danske Division vil blive en del af korpsets krigstidsorganisation.

(Foto: Flyvevåbnet)

Samtidig vil bidraget til korpstropperne og til hovedkvarterets stab også skulle medvirke til at sikre en ligeværdig byrdedeling.

Den danske andel af hovedkvarterets fredstidsorganisation svarer antalmæssigt stort set til det bidrag, Danmark i dag stiller til LANDJUTs hovedkvarter i Rendsborg. Dette betyder, at ca. 45 stillinger (inklusive et dansk nationalt støtteelement) vil blive besat med dansk personel, idet der dog ikke heri vil indgå dansk værnepligtigt personel. Polen og Tyskland vil til sammenligning bidrage med henholdsvis ca. 55 og 72 personer inklusiv nationale støtteelementer. De fælles udgifter forbundet med etablering og drift af korpsets hovedkvarter vil blive fordelt efter et lighedningsprincip, hvilket svarer til den nuværende ordning i LANDJUT. Polen stiller selve hovedkvarter-faciliteterne i Szczecin vederlagsfrit til rådighed, og Danmark bidrager til renoveringen heraf.

Det er aftalt, at Danmark skal besætte chefposten for korpset indtil år 2001. Danmark vil endvidere på permanent basis bestride 2 chefposter i korpsets stab. Disse chefposter har ansvaret for dels administrative samt personel- og pressespørgsmål, dels for korpsets fremadrettede policy- og planlægningsafdeling, herunder det budgetmæssige ansvar.

Den kommende tid

Selvom korpsets formelle aktivering afventer landenes nationale beslutningsprocedurer, er forberedelserne til etableringen af korpset så småt gået i gang. Renoveringen af hovedkvarteretsfaciliteterne i Szczecin er indledt, og det personel, som skal gøre tjeneste som de første ved det nye hovedkvarter, vil snart blive udpeget.

De fælles procedurer er vigtige elementer i NATOs hidtidige succes, også når det gælder driften af et multinationalt hovedkvarter. NATO har været 50 år om at udvikle og raffinere det integrerede militære samarbejde. De nye medlemslande, herunder Polen, har indledt den første introduktionsfase til NATO-samarbejdet. Der vil være mange forskelligheder, som må håndteres undervejs. Derfor vil hovedkvarteret i Szczecin også skulle have tid til at finde sin form. Det vil stille store krav til Polen at blive fuldt integreret i NATO systemet – men det er også et dansk medansvar at sikre, at integrationsprocessen skrider rigtigt frem i et fornuftigt tempo. Det første danske personel har derfor en vigtig opgave at løfte og er for alvor med til at markere en ny æra i de sidste godt 50 års forsvarspolitik, når de fra ca. 1. maj 1999 vil være fast stationeret i Polen.

Kapitel 4

Det internationale engagement

Indledning

Dansk forsvar har også i 1998 ydet en omfattende indsats på den internationale scene. Der har konstant været cirka 1.000 soldater udsendt som enkeltpersoner eller med enheder til konflikter i Europa, Mellemøsten og i Asien i regi af FN, NATO, OSCE eller EU. Løsning af fredsstøttende opgaver er en integreret del af forsvarets opgavekompleks, der fylder stadig mere i forsvarets hverdag. De danske soldater gør det godt. Såvel observatørerne som enhederne har ydet en stor og meget professionel indsats og dermed været gode ambassadører, som har medvirket til at understrege Danmarks placering på verdenskortet over lande med stor ekspertise inden for det

De danske soldater i Bosnien er gode ambassadører både for Danmark og for de fredsbevarende og fredsskabende styrker. (Foto: Jørgen Kølle)

fredsstøttende område. Det er ikke kun blandt andre nationer, at vore soldater er anerkendt, men også i lokalsamfundene – der, hvor indsatsen aktuelt ydes – aftvinger danske soldaters indsats sig respekt.

SFOR-styrken i Bosnien

SFOR spiller en vigtig rolle i Bosnien

Den militære situation i Bosnien har generelt været rolig i 1998. SFOR-styrken har løst sine opgaver og herunder medvirket til at sikre, at parternes militære styrker har efterlevet de militære dele af Dayton-aftalen. SFOR har fortsat et højt aktivitetsniveau og har prioriteret tilstedeværelse i de områder, hvor der blev konstateret eller har kunnet forudses problemer af sikkerhedsmæssig karakter. I april blev der gennemført en stor øvelse, hvor SFORs strategiske reserver – et antal øremærkede bataljoner, som hovedsageligt er stationeret i deres hjemlande – blev deployeret til Bosnien og trænedes sammen med de øvrige SFOR-enheder. De TV-sendestationer, som SFOR i efteråret 1997 tog kontrollen over, er gradvis blevet overdraget til myndighederne i Republika Srpska.

Fremskridt i fredsprocessen

Samarbejdet imellem de internationale organisationer, som opererer i Bosnien – Den Høje Repræsentant, FNs Internationale Politistyrke, EUs Overvågningsmission, OSCE og SFOR med flere, er blevet udbygget og forbedret. Det har blandt andet betydet, at det har været muligt for alvor at tage fat på nogle af de større projekter i den civile implementering. Som eksempel på nogle af de konkrete resultater kan nævnes indførelse af en ny fælles valuta (den konvertible marka), et fælles nummerpladesystem for alle biler, indførelse af et fælles flag og åbning af lufthavnene i Mostar og Banja Luka for civil trafik.

Ifølge planen skulle der i februar være truffet afgørelse i voldgiften vedrørende fremtidig status for Brcko i Posavina-korridoren i det nordlige Bosnien. Området er specielt for serberne meget følsomt, fordi det er den eneste landforbindelse mellem den østlige og den vestlige del af Republika Srpska. Det lykkes imidlertid ikke at finde en løsning på problemet, og afgørelsen er udskudt til foråret 1999.

Udsigten til en generel positiv og stabil udvikling fik i løbet af året mange flygtninge fra det øvrige Europa til at vende tilbage til Bosnien.

Mange steder lykkes det at genhuse flygtningene, men der har også været problemer med lokale modstandere af genhusning.

Implementeringen af resultaterne fra lokalvalgene i efteråret 1997 er blevet gennemført med forskellig grad af succes. På den positive side kunne der konstateres samarbejdsvilje og respekt for Dayton-aftalen fra den moderate regering i Republika Srpska. Men der har også været problemer i en række områder, hvor man ikke har villet respektere valgresultaterne og eksempelvis den nye sammensætning af det lokale politi.

Der er endnu et godt stykke vej, før alle elementer af Dayton-aftalen vil være implementeret, samt til at Bosnien selvstændigt vil være i stand til at videreføre en fredelig og positiv udvikling. Inden for områder som demokratisering, menneskerettigheder, juridiske systemer og økonomisk genopbygning er der fortsat behov for en målrettet indsats med hjælp fra det internationale samfund.

Valget i september

Den 12.-13. september blev der holdt valg til det fælles præsidentråd i Bosnien og til ledelserne i Føderationen og i Republika Srpska. OSCE forestod valget i samarbejde med Den Høje Repræsentant, og SFOR støttede med at opretholde ro og orden under valget. Valgene blev afviklet uden nævneværdige problemer af sikkerhedsmæssig art. Valget betød blandt andet, at ledelsen i Republika Srpska nu er præget af personer kendt for mere nationalistiske holdninger. Internationale iagttagere vurderer imidlertid, at der også efter valget vil være gode muligheder for at videreføre fredsprocessen.

Forlængelse af SFORs mandat

Ved FNs Sikkerhedsråds resolution nr. 1174 af den 15. juni blev SFORs mandat forlænget indtil juni 1999. Selve mandatet er ikke ændret, og grundlaget for SFORs fortsatte indsats er dermed det samme, som kendes fra tidligere.

I forbindelse med mandatforlængelsen blev der lavet en ny operationsplan for SFOR. Generelt er der tale om en videreførelse af de hidtidige operationer, og hovedopgaverne for enhederne er ikke ændret. De to mest markante nyskabelser er indførelsen af en overgangsstrategi samt etableringen af en ny type enhed – den multinationale specialiserede enhed.

Overgangsstrategien indeholder, at NATO cirka hvert halve år vil gennemføre en vurdering af SFORs styrkesammensætning og opgaver mv. for at undersøge mulighederne for at tilpasse og evt. reducere SFOR-styrken.

Den multinationale specialiserede enhed består af paramilitære enheder af gendarmeri-typen. I alt cirka 400 mand indgår p.t. i enheden, der opererer under samme mandat, som resten af SFOR. Opgaverne for enheden er målrettet mod at udfylde det „hul“ mellem SFOR og den ubevæbnede internationale politistyrke i relation til den offentlige sikkerhed, som man har erkendt. Enheden, der blandt andet består af styrker fra Italien og Argentina, er hidtil blevet indsat i forbindelse med demonstrationer og offentlige uroligheder, hvor primært civilbefolkningen har været involveret. Den nye enhed må betegnes som en succes, og med dens etablering er der tilført SFOR en tiltrængt kapacitet.

De danske enheder ved SFOR

De cirka 775 danske soldater ved SFOR, hvoraf hovedparten er indsat i Doboj-området i det nordlige Bosnien, har også i 1998 ydet en fornem indsats, der er højt værdsat såvel blandt samarbejdspartnerne som i lokalsamfundet. I forbindelse med reduktioner i det amerikanske kontingent ved Multinational Division North har Den Nordisk-Polske Brigade fået et større ansvarsområde og derfor justeret ansvarsområderne for brigadens bataljoner. Den finske konstruktionsbataljon er blevet erstattet af en finsk infanteribataljon, som har fået et selvstændigt ansvarsområde.

Den Danske Bataljon har fået udvidet sine opgaver i det nordlige område op mod grænsen til Kroatien og samtidig overdraget dele af det sydlige område til bataljonen fra Polen. Den Danske Bataljon har udført en lang række inspektioner af depoter og kaserne mv. Bataljonen markerede sig som en professionel og effektiv enhed i forbindelse med en omfattende konfiskation af våben i Ozren-lommen i april måned. Patruljering og overvågning af ansvarsområdet er også blandt de opgaver, som fylder meget i bataljonens hverdag. Netop gennem tilstedeværelse i området – og særligt der, hvor der finder genhusning sted – er soldaterne med til at lægge en dæmper på evt. opræk til uroligheder samtidig med, at der opretholdes et detaljeret billede af situationen og forholdet imellem parterne i hele området. Vedligeholdelse af lejrene samt

enhedernes materiel og køretøjer kræver ligeledes en daglig indsats.

Opgaver inden for det civil-militære samarbejde har haft en stigende betydning og en fremtrædende placering for bataljonen. I denne forbindelse kan nævnes, at der ved bataljonen arbejdes med at gennemføre en række genopbygningsprojekter, hvor der eksempelvis ydes støtte til reparation af skoler og lægeklinikker mv. Projekterne gennemføres i samarbejde mellem bataljonen og de lokale myndigheder og firmaer samt i koordination med den danske ambassade i Sarajevo. Projekterne finansieres gennem midler stillet til rådighed af Udenrigsministeriet. Genopbygningsprojekterne er i høj grad medvirkende til at højne bataljonens anseelse i lokalsamfundene og er samtidig et godt eksempel på, hvordan man fra dansk side er i stand til at kombinere den militære og den civile indsats på det humanitære område.

En af de danske styrkers vigtigste opgaver er stadig patruljering af ansvarsområdet. Her ses to danske Leopardkampvogne på patrulje i et genhusningsområde. (Foto: Jørgen Kølle)

De danske soldater i Bosnien har mange og forskelligartede opgaver, bl.a. udlevering af nødhjælp.

(Foto: Jørgen Kølle)

Det baltiske detachement ved Den Danske Bataljon er blevet udvidet til at omfatte godt 200 soldater. Den nye enhed indeholder et estisk infanterikompani samt et logistisk element fra den fælles baltiske bataljon „BALTBAT“. De baltiske lande har dermed fået en mere markant profil i det fredsstøttende arbejde i Bosnien.

NATO bidrager til løsning af konflikten i Kosovo

Baggrund

I det tidlige forår begyndte kosovo-albanerne, der udgør cirka 90% af befolkningen i Kosovo, at gøre oprør imod det serbisk dominerede styre i provinsen. Efter forskellige protestaktioner eskalerede situationen, og det udviklede sig til regulære kampe mellem bevæbnede kosovo-albanere og det serbiske politi. Styret i Beograd satte hårdt ind med svært bevæbnede politi- og militærstyrker. De væb-

nede elementer af kosovo-albanerne organiserede sig i bevægelsen „UCK“, der blandt andet via baser i Albanien rustede sig til kamp for et selvstændigt Kosovo. I løbet af sommeren blev kampene stadig mere alvorlige, og mange indbyggere i Kosovo flygtede op i bjergene for at undgå repressalier fra de serbiske styrker.

Det internationale samfund reagerer

Det internationale samfund forsøgte fra konfliktens start at overtale parterne til at standse den voldelige kamp og finde en politisk løsning. Fokus blev rettet mod præsident Milosevic, der efter manges mening bærer hovedansvaret for, at konflikten udviklede sig til et voldeligt opgør med en alvorlig humanitær situation til følge. Kontaktgruppen for Ex-Jugoslavien (USA, Storbritannien, Frankrig, Tyskland, Italien og Rusland) fremsatte i begyndelsen af juni måned en række krav til Milosevic om at standse konflikten. Den 15. juni udsendte præsident Jeltsin og præsident Milosevic en fælles erklæring, hvori Milosevic forpligtede sig til aktivt at medvirke til at standse konflikten samt skabe betingelser for en politisk løsning, og for at internationale nødhjælpsorganisationer kunne sættes ind for at afhjælpe den alvorlige humanitære situation. Også EU og FN lagde pres på Milosevic. Men lige lidt hjalp det, og konflikten fortsatte med uformindsket kraft. I forsommeren havde UCK held til at opnå kontrol med op mod en tredjedel af territoriet i Kosovo. Herefter satte Milosevic en omfattende offensiv ind, der medførte, at UCK blev trængt helt i defensiven, og de serbiske styrker kontrollerede herefter med hård hånd størstedelen af Kosovo. Den humanitære situation blev stadig mere alvorlig med op mod 300.000 flygtninge og internt fordrevne i Kosovo. Med udsigt til vinterens komme var der behov for en hurtig og målrettet indsats.

NATOs rolle

NATO har fra konfliktens begyndelse støttet en fredelig, politisk løsning. Men i takt med, at Milosevic overhørte alle opfordringer fra det internationale samfund, blev det i forsommeren stadig mere klart, at der var behov for at lægge et militært pres på Milosevic. Det første håndgribelige bevis på at NATO overvejede at sætte alvor bag ordene kom den 15. juni, hvor man gennemførte operation „Determined Falcon“. Operationen omfattede en fly-øvelse over makedonsk og

*Danske F-16 kampfly har deltaget og deltager stadig i NATOs engagement i Kosovo-krisen. Her ses en dansk F-16 på vej til startbanen på Grazzanisse luftbasen i Italien.
(Foto: Flyvevåbnet)*

albansk territorium med deltagelse af mere end 80 kampfly fra 12 NATO-lande, heriblandt 2 danske F-16 fly.

NATO strammer grebet

På trods af de mange og entydige opfordringer til Milosevic om at standse den voldelige fremfærd i Kosovo, viste det sig endnu en gang, at han ikke ville leve op til løfterne om at finde en fredelig løsning. På den baggrund fandt NATO det nødvendigt at øge det militære pres på Milosevic, og der blev udarbejdet planer for luftoperationer i blandt andet Kosovo.

Den 13. oktober besluttede NATO at udsende aktiveringsordre for to luftoperationer. En begrænset operation, hvor man hurtigt var i stand til at iværksætte angreb mod militære mål i området ved hjælp af langtrækkende missiler affyret på stor afstand fra skibe eller fly. Desuden besluttedes det at iværksætte en faseopdelt luftoperation, hvor man gradvis kunne optrappe angrebene. Indledningsvis blev det

besluttet kun at iværksætte deployering af de nødvendige fly til baser i operationsområdet.

NATOs politik giver resultater

Milosevic fik indledningsvis en frist på fire døgn til at efterkomme en række krav om at standse kamphandlingerne og trække dele af militær- og politistyrkerne ud af Kosovo, hvis han ville undgå angreb fra NATO. Fristen blev senere forlænget, der blev konstant opretholdt et utvetydigt militært pres på Milosevic.

Den 13. oktober lykkedes det for den amerikanske diplomat Richard Holbrooke at indgå en aftale med Milosevic om at løse konflikten på fredelig vis. Milosevic forpligtede sig til at standse operationerne, trække nogle af sine styrker tilbage fra Kosovo samt til at lade nødhjælpsorganisationer komme ind i Kosovo. Som en del af aftalen indgik det, at OSCE med cirka 2.000 observatører skulle sættes ind for at overvåge efterlevelse af aftalerne, herunder den resolution, som FNs Sikkerhedsråd vedtog den 24. oktober. Danmark stiller med ca. 50 observatører fra forsvaret, politiet og udenrigsministeriet. Endvidere accepterede Milosevic, at NATO skulle forestå verifikation af aftalerne gennem indsættelse af ubevæbnede luftfartøjer i luftrummet over Kosovo.

Danmark yder sit bidrag til NATOs operationer

Den 8. oktober blev beslutningsforslag B 4 vedrørende et dansk militært bidrag til NATOs aktioner i det vestlige Balkan vedtaget i Folketinget. Bidraget omfattede 4 F-16 fly og 1-2 i reserve samt i alt cirka 115 personer. De danske fly var tilmeldt begge NATOs luftoperationer i „multi-role” rollen, hvilket betød, at flyene kunne anvendes til såvel offensive som defensive operationer.

Det danske kontingent, hvis kerne bestod af flyvevåbnets eskadrille 730 fra Flyvestation Skrydstrup, blev deployeret til en base uden for Napoli i dagene omkring den 13. oktober. Sammen med fly fra blandt andet Norge var de danske fly hurtigt klar til at deltage i operationerne. De danske fly var medvirkende til at demonstrere NATOs vilje og evne til at udmønte truslen mod Milosevic. Flyene gennemførte en række træningsmissioner og øvede samarbejdet med allierede fly. NATOs øverstkommanderende i Europa, SACEUR, besluttede

i begyndelsen af november, at en række af flyene kunne deployeres til hjemlandene. På den baggrund blev de danske F-16 fly deployeret til Danmark i dagene omkring den 8. november, mens en mindre styrke forblev på basen i Italien for at vedligeholde det tilbageværende materiel samt fungere som modtagestyrke. Flyene samt tilhørende støttepersonel i Danmark blev sat på beredskab med henblik på at kunne deployere tilbage til Italien og deltage i NATOs operationer, såfremt SACEUR skulle anmode om det.

Øvrige danske missioner

OSCE-missionen i Kosovo

Som en del af aftalen mellem Richard Holbrooke og præsident Milošević indgik, at OSCE skulle etablere en mission i Kosovo med opgave at overvåge efterlevelse af FNs Sikkerhedsråds resolutioner, herunder tilbagetrækning af serbiske styrker mv. OSCE-missionen blev planlagt til at omfatte i alt cirka 2.000 personer, og hovedkvarteret etableres i Pristina.

Forsvaret bidrager med cirka 25 personer til OSCE-missionen. Hertil kommer cirka 10 fra politiet samt cirka 15 fra Udenrigsministeriets Internationale Humanitære Beredskab.

*Jul i det fremmede. Dansk observatør i bjergene mellem Makedonien og Albanien ved Ochrid-søen.
(Foto: Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste)*

UNPREDEP

United Nations Preventive Deployment Force er en forebyggende fredsbevarende styrke, der bevogter og overvåger grænsen mellem Makedonien og Serbien samt grænsen mellem Makedonien og Albanien. Desuden skal styrken monitere og rapportere om ulovlige våbenbevægelser i henhold til FNs Sikkerhedsråds resolution 1160, der omhandler våbenembargo mod Restjugoslavien. FNs Sikkerhedsråd har i lyset af konflikten i Kosovo med resolution nr. 1186 af 20. juli 1998 besluttet at udvide styrken med 300 til 1050 soldater. UNPREDEP er organiseret i en amerikansk bataljon, en nordisk bataljon, en indonesisk ingeniørenhed samt et hovedkvarter. Danmark bidrager med ét infanterikompani bestående af to infanterideling, støttepersonel og stabspersonel, i alt ca. 90 personer. De danske soldater bemander et antal observationsposter langs grænsen til Albanien og gennemfører patruljer i samme område.

MINURSO

Mission des Nations Unies pour l'organisation d'un référendum au Sahara Occidental er i dag en observatørmission på ca. 300 mand. Formålet med missionen er at støtte fredsplanen fra 1991 mellem Marokko og selvstændighedsbevægelsen POLISARIO om Vestsahara. Ifølge planen skal der afholdes en folkeafstemning om landets fremtidige tilhørsforhold – enten som en del af Marokko eller et selvstændigt land. Til støtte for afholdelsen af valget i Vestsahara har FN forberedt at kunne deployere en militær styrke sammensat af ca. 900 soldater, ca. 550 militærobservatører og en civil politistyrke på ca. 400 mand – i alt ca. 1850 mand. Folketinget vedtog den 7. maj, at Danmark skal stille et militært bidrag til MINURSO på en infanterideling, en sanitetsdeling, bidrag til støttestrukturen og hovedkvarterer samt 10 observatører – i alt cirka 110 personer. Det danske bidrag forventes at indgå i et hollandsk ledet kompani, som forudses at skulle operere i den nordøstlige del af Vestsahara. På grund af vanskeligheder med registreringen af vælgerne er udsendelsen af de militære bidrag dog udskudt indtil videre.

UNIKOM

United Nations Iraq-Kuwait Observation Mission er en observatørmission på ca. 1.100 soldater, der siden Golfkrigen i 1991 har overvåget

den demilitariserede zone mellem Irak og Kuwait. Selve observatørstyrken omfatter ca. 200 observatører, heraf 6 danske. Observatørstyrken støttes af en infanteribataljon fra Bangladesh samt en række støtteenheder.

UNTSO

United Nations Truce Supervision Organisation er en observatørmission, der er oprettet efter våbenhvilen i 1949 mellem Israel og landets arabiske nabostater. Missionen består af 153 observatører, heraf 10 danske.

UNMOP

United Nations Mission of Observers in Prevlaka er en observatørmission på 28 personer, der overvåger afmilitariseringen af Prevlaka-halvøen i Kroatien, hvorfra det er muligt at kontrollere indsejlingen til Kotorbugten. Danmark bidrager med én observatør.

UNMOGIP

United Nations Military Observers Group in India and Pakistan er en observatørmission på 45 observatører, der siden 1948 har overvåget det omstridte grænseområde Kashmir mellem Indien og Pakistan. Danmark bidrager med 6 observatører samt med en oberst som missionens næstkommanderende.

UNMOT

United Nations Mission of Observers in Tadsjikistan er en observatørmission på 36 soldater, der overvåger fredsaftalen mellem regeringen og oprørsstyrkerne i Tadsjikistan. Missionen er oprettet i januar 1993 og har hovedkvarter i Dushanbe, Tadsjikistans hovedstad. Da to militære observatører fra Polen og Uruguay, en civil medarbejder fra Japan samt en lokal tolk i juli 1998 blev skudt under en patrulje, valgte FN at trække halvdelen af missionen ud af området. Danmark bidrager med 2 observatører. Implementeringen af fredsprocessen i landet foregår meget langsomt, ligesom kriminelle bander har en udbredt aktivitet.

UNOMIG

United Nations Observer Mission in Georgia er en observatørmission på 96 observatører, der siden august 1993 har overvåget våbenhvilen mellem Georgien og provinsen Abkhasien. Danmark bidrager med 5 observatører. I februar 1998 blev 4 observatører (1 svensker, 1 tjekke og 2 fra Uruguay) taget som gidsler i det lokale FN-hovedkvarter, men de er siden frigivet. I september 1998 blev en bus med 10 højtstående stabsmedarbejdere fra UNOMIG udsat for et bagholdsangreb, hvorved chaufføren og to officerer fra Bangladesh blev såret. Episoderne har fået følger for missionens muligheder for at løse sine opgaver, hvilket blandt andet har ført til reduceret patruljering.

UNGCI

United Nations Guards Contingent in Iraq består af en vagtstyrke, der siden Golfkrigen i 1991 har sikret nødhjælpsarbejdet i det nordlige Irak – herunder bevogtning af konvojer med nødhjælp. Vagtstyrken omfatter 88 vagter, heraf 10 danske. Udenrigsministeriet har ansvaret for det danske kontingent, men Forsvarsministeriet bistår med rekruttering, iklædning og uddannelse. Udsendt dansk personel kommer dels fra politiet og dels fra forsvaret.

C-130 til Melleløsten

I begyndelsen af 1998 opstod en konflikt mellem FN og Irak, fordi Irak afbrød samarbejdet med United Nations Special Commission (UNSCOM). FNs generalsekretær forhandlede med de irakiske myndigheder om en diplomatisk løsning, og samtidigt lagde det internationale samfund med USA i spidsen militært pres på Irak for at genoptage samarbejdet med UNSCOM. Dette pres blev udøvet gennem oprettelse af en international koalitionsstyrke. På baggrund af et amerikansk ønske om et dansk militært bidrag til koalitionsstyrken, besluttede Folketinget 18. februar 1998, at Danmark skulle bidrage med et C-130 Hercules transportfly til koalitionsstyrken. Dette bidrag står fortsat ved magt.

Folketinget besluttede 18. februar 1998, at Danmark skulle bidrage med et Hercules transportfly til koalitionsstyrken i Golfen. Her ses et Hercules-fly, der skyder flares for at undgå at blive ramt af varmesøgende missiler. (Foto: Flyvevåbnet)

Kapitel 5

Forsvar for miljøet

Forsvarets mange forskellige aktiviteter kan ikke undgå at forurene og skabe visse gener for vore naboer ude omkring i landet. Forsvarsministeriet har derfor som alle andre i det danske samfund pligt til at medvirke til at søge såvel den øjeblikkelige forurening som skadevirkninger af tidligere forureninger undgået og samtidig mindske de gener, som forsvarets aktiviteter uundgåeligt påfører omgivelserne.

Forsvaret rydder op efter sig – som her på Kalvebod, hvor rydningen af ammunition fortsætter nær Bellacenteret (Foto: Forsvaret)

Forsvarsministeriets Miljøstrategi

I efteråret 1993 udarbejdede Forsvarsministeriet derfor en strategi – Forsvarsministeriets Miljøstrategi – for en indsats på miljø- og

naturbekyttelsesområdet, der kunne harmoniseres såvel tids- som ressourcemæssigt med gennemførelsen af den militære uddannelsesvirksomhed, der er en forudsætning for forsvarets virke.

Miljøstrategien opstillede en række miljømål, hvoraf et antal blev prioriteret højere end andre, herunder bl.a. indsatsen omkring grundvandsforureninger samt besparelser på energi og vandforbrug.

I den handlingsplan, der indgik i strategien, blev det pålagt samtlige myndigheder under ministerområdet at indføre miljøledelse på alle niveauer inden udgangen af 1997. Som en del af miljøledelsen skulle der gennemføres en miljøtilstandsvurdering (status) for hver kaserne, flådestation og flyvestation mv.

Miljøstatus og nye mål

I 1998 har Forsvarsministeriet bl.a. på baggrund af strategiens handlingsplan gjort status over de forudgående fem års indsats på miljø- og naturbekyttelsesområdet. Det er således lykkedes at indføre miljøledelse på alle niveauer inden for den fastsatte tidsfrist, og der er i den forbindelse gennemført miljøtilstandsvurdering ved samtlige etablissementer under ministerområdet. Med denne status som baggrund er der hvert sted udarbejdet handlingsplaner og budgetter for den fremtidige indsats på miljøområdet.

Ud over iværksættelsen af en lang række større og mindre miljøprojekter er et større antal grundvandsforureninger, der må tilskrives fortidens synder, blevet kortlagt, og en række oprensninger er igangsat. For så vidt angår energi og vandforbrug, har Forsvarsministeriet ikke alene levet fuldt op til regeringens krav om besparelser, men har gennemført besparelser langt ud over disse.

Udarbejdelsen af drifts- og plejeplaner for øvelsesområderne er i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen i fuld gang, og de første planer er færdige og iværksat. Samtidig søges øvelsesområderne med deres naturmæssige værdier åbnet for publikum i så vid udstrækning, som det af hensyn til den personlige sikkerhed er muligt.

I efteråret 1998 blev miljøstrategien revideret og opdateret. I lighed med den tidligere strategi indeholder den reviderede miljøstrategi også en handlingsplan for de kommende år. Det fremgår bl.a. heraf, at det indførte miljøledelsessystem skal videreudvikles og tilpasses International Organization of Standardization (ISO) 14001, at der skal udarbejdes handlingsplaner for anvendelsen af alternativer til pesticider, samt at miljøhensyn skal medinddrages

og vurderes i forbindelse med anskaffelser og bygge- og anlægsprojekter.

Miljøovervågning

Ud over at tage vare på miljø og natur på forsvarets egne tjenestesteder overtog forsvarret den 1. januar 1998 tillige driftsansvaret for den havmiljømæssige flyovervågning fra Miljø- og Energiministeriet. Overtagelsen heraf skal ses som et led i den trinvise overførsel af driftsansvaret for den maritime miljøovervågning og forureningsbekæmpelse, der blev aftalt i forliget 1995-1999. Med forsvarrets overtagelse af disse opgaver synes der sikret en større effektivitet bl.a. ved, at alle forsvarets skibe og fly inddrages i overvågningen, samt at forsvarets moderne kommunikationsudstyr stilles til rådighed for opgaven.

Etableringen af eksklusive økonomiske zoner samt udpegningen af Østersøen og Nordsøen som særligt beskyttede områder vil medføre behov for en forøgelse af den havmiljømæssige flyovervågning. Forsvarret har derfor købt et nyt overvågningsfly, der forventes at kunne tages i brug i år 2000.

Stemningsbillede fra Kastellet's volde. Forsvarret samarbejder med mange forskellige organisationer og enkeltpersoner. De gotlandske pelsfår på billedet hører hjemme i Slangerup. Fåreavler Eva Langkjær og fårene er på græs i København i sommerperioden. (Foto: Forsvarret)

Miljø og sikkerhed

Såfremt de miljømæssige forhold i en stat eller en del af et kontinent er dårlige i form af eksempelvis forurenede drikkevand, nedslidning af dyrkningsjorden, ressourcemangel og sundhedstruende forurening, vil dette kunne påvirke landets eller områdets befolkning i retning af social uro, konflikter og flygtningestrømme. Hertil kommer, at mange forureningsformer kan være grænseoverskridende og dermed fremkalde modsætningsforhold mellem stater.

Forsvarsministeriet er i høj grad bevidst om disse globale, sikkerhedsmæssige forhold. Vel vidende, at ministeriets indsats i sagens natur er begrænset set i forhold til den globale forurening og kontrol med sundhedstruende sygdomme, søger ministeriet at inddrage miljøforholdene i bestræbelserne på at medvirke til at skabe en fredelig udvikling i de tilgrænsende lande i Central- og Østeuropa, herunder specielt landene omkring Østersøen.

Forsvarsministeriet søger derfor at etablere et miljøsamarbejde mellem de militære myndigheder i Danmark og disse lande, for derigennem at bistå med genoprettelsen af acceptable miljøforhold efter ofte omfattende forureninger samt lade de erfaringer, som forsvaret har indhøstet gennem miljøindsatsen i Danmark, komme disse lande til gode. I forhold til de øvrige NATO-lande er Danmark langt fremme med indførelse og anvendelse af miljøledelse på det militære område. Derfor er en stor del af de aktiviteter, der er rettet mod de Central- og Østeuropæiske lande, koncentreret om miljøledelse og dermed fremadrettet.

Med henblik på at forstærke denne indsats overfor de baltiske lande, Polen og Rusland og for at udnytte de til rådighed værende ressourcer bedst muligt er der på nordisk initiativ etableret et forsvarsrelateret miljøsamarbejde mellem forsvarsministerierne i Finland, Norge, Sverige, USA og Danmark.

Kapitel 6

Dansk Forsvars Management- og Ressourcestyringssystem

Ændret styring af forsvaret

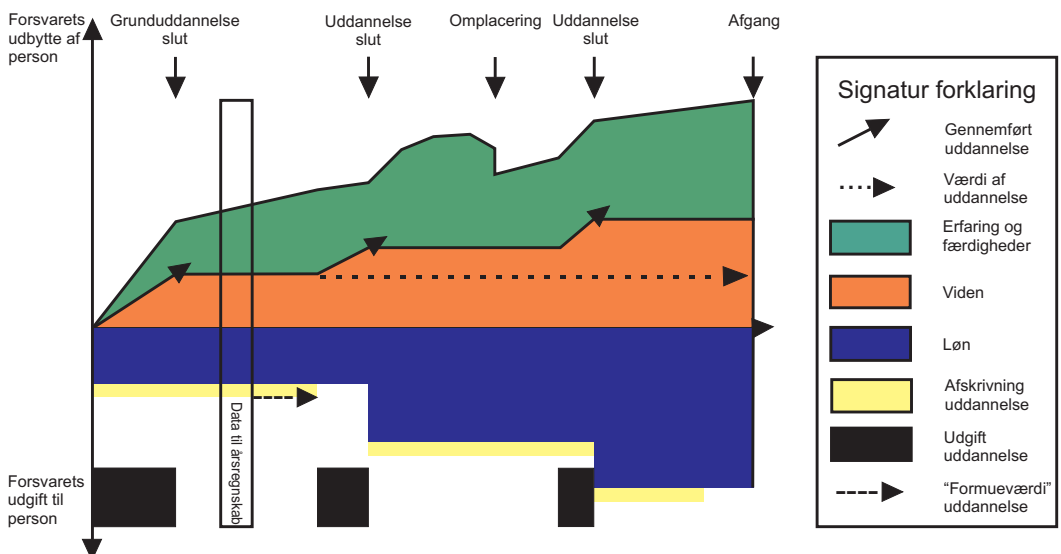
Dansk Forsvars Management- og Ressourcestyringssystem, DeMars, er et IT-system, der skal understøtte en ny og forretningsorienteret styring af forsvaret.

Med udgangspunkt i bl.a. den politiske fokus på effektivitet og produktivitet i den offentlige sektor har Forsvarsministeriet fundet det nødvendigt at omlægge styringen af forsvaret og i den forbindelse tilpasse økonomistyringen. Forsvarets økonomi skal i højere grad styres efter driftsøkonomiske principper, hvor f.eks. målangivelser og resultatopfyldelser gøres mere synlige.

DeMars giver mulighed for at værdifastsætte den enkelte medarbejder i virksomheden.

(Billede: Forsvarskommandoen)

DeMars værdifastsættelse af personel

For at kunne måle og vurdere forsvarets produktion skal økonomistyringen tilvejebringe produkternes reelle ressourceforbrug og dermed omkostninger. Dette muliggøres ved anvendelsen af det såkaldte totalomkostningsprincip, hvor de samlede omkostninger, herunder lagertræk og afskrivning af aktiver, henregnes til den enkelte produktion. Det bliver således muligt at „gennemskue“ prisen på forsvarets mangeartede produkter og ydelser (støtteproduktion/slutproduktion) samt at vurdere produktiviteten og effektiviteten af disse. Med andre ord drejer det sig om at skabe „mere og bedre forsvar for pengene“.

Der er udarbejdet en grundmodel for hele ministerområdets økonomistyring. Principperne i modellen er koncernfælles, dvs. omfatter Forsvarsministeriet, Regnskabssekretariatet, Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Farvandsvæsenet og Forsvarets Bygningstjeneste, idet modellen også tilgodeser myndighedernes særlige behov.

DeMars er et virksomhedsstyringssystem og omfatter styring og forvaltning af organisationsstruktur, økonomi, personel, materiel, etablissement (bygninger og arealer) og informatik. I forbindelse med DeMars etableres et ledelsesinformationssystem.

Nyt edb-system til forsvarret

I februar 1998 godkendte Finansudvalget DeMars-projektet, og hermed kunne iværksættelsen og implementeringen af det edb-systemmæssige redskab til forsvarrets ændrede styring påbegyndes.

DeMars tager overordnet udgangspunkt i to forhold, nemlig ændret styring af forsvarret og fælles IT-strategi.

For at sikre en samordnet og tidssvarende anvendelse af IT indenfor ministerområdet definerede Forsvarsministeriet i begyndelsen af 1996 en IT-strategi gældende for alle ministerområdets myndigheder og tjenestesteder.

De overordnede principper i Forsvarsministeriets IT-strategi er:

- IT systemerne opbygges i videst mulig omfang over en ensartet arkitektur.
- Data skal i videst mulig omfang dannes ved den naturlige kilde og herefter via den fælles infrastruktur kunne anvendes i alle meningsfulde sammenhænge.
- IT systemerne skal i videst muligt omfang opbygges af allerede udviklede og færdige standardprodukter.

Hvem leverer DeMars?

Fredag den 22. maj 1998 indgik forsvaret kontrakt med IBM Danmark A/S om anskaffelse og implementering af DeMars.

DeMars er baseret på standard-rammesystemet SAP R/3, der i dag er det mest udbredte moderne integrerede virksomhedsstyrings-system. SAP R/3 anvendes i ca. 15.000 offentlige og private virksomheder fordelt i 90 lande.

Grundtanken i et standard-rammesystem er, at man i videst mulig udstrækning tilpasser sig de forretningsgange, som systemet er designet til at understøtte. Dette står i modsætning til, at forretningsgange og forretningsprocesser tidligere blev taget som givet, og der blev udviklet individuelle og skræddersyede edb-systemer til varetagelse af opgaverne. Ministerområdets forvaltning skal således i vid udstrækning tilpasse sig det valgte system.

Hvem deltager i DeMars?

DeMars projektet omfatter hele ministerområdet, hvilket betyder, at Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Forsvarets Bygningstjeneste, Farvandsvæsenet, Forsvarsministeriets Regnskabssekretariat samt Forsvarsministeriets Departement alle er involveret i projektet. Anvendelsen af et fælles virksomhedsstyringsystem muliggør et ledelsesinformationssystem omfattende styring og forvaltning af organisationsstruktur, økonomi, personel, materiel, etablisement (bygninger og arealer) og informatik. På denne måde bliver det muligt at få flere informationer om forsvaret på alle ledelses- og myndighedsniveauer.

Hvornår kommer DeMars?

Systemet implementeres over en 5-årig periode, dvs. det forventes, at projektet er fuldt implementeret i år 2003. Planen for implementeringen omfatter gradvis udformning af systemet, således at der indføres og ibrugtages nye versioner, som efterhånden afløser nuværende edb-systemer inden for forvaltningsområderne. Den første DeMars-version tages i brug den 1. april 1999 og omfatter primært budgetteringsfunktionen samt personelnormering og organisationsstyring.

Da Forsvarskommandoen er ministerområdets største myndighed, og derfor bliver systemets største bruger, forestår denne imple-

Uddannelse af personalet er en vigtig del af indførelsen af nyt materiel. Her ses en klasse med elever fra mange forskellige tjenestesteder, der er ved at blive uddannet som instruktører i nogle af forsvarets nye programmer inden for DeMars-området. (Foto: Forsvarets Informatiktjeneste)

menteringen af DeMars. Til dette formål er oprettet en projektorganisation med underliggende projektgrupper, der respektivt varetager de involverede forvaltningsområder. Personale fra hele ministerområdet deltager i projektets udvikling både direkte i projektorganisationen og gennem uddannelse i DeMars-modulerne.

Eksisterende administrative systemer

I takt med den gradvise ibrugtagning af DeMars versioner afløses de eksisterende administrative IT-systemer til økonomistyring, personaleadministration, materielstyring mv. I alt vil over 70 administrative systemer blive erstattet af DeMars.

DeMars er ikke et år 2000 projekt. De eksisterende administrative systemer, som i forbindelse med implementeringen af DeMars vil blive udfaset, er år 2000 testet og vil kunne klare år 2000 skiftet.

Projektets karakteristika

DeMars er alene på grund af det organisatoriske og økonomiske omfang et projekt med en vis risiko. Forsvarsministeriet har mindsket projektets risici ved at:

- Projektets BPR-del (Business Proces Reengineering) er iværksat, idet det er gjort klart og beskrevet, hvordan Forsvarsministeriet vil styre og forvalte det samlede ministerområde.
- Der er etableret en implementeringsorganisation repræsenterende departementet og underlagte styrelses øverste ledelsesniveauer.
- Til styring af implementeringen af DeMars er nedsat en projektorganisation, der ved udgangen af 1998 vil tælle over 190 medarbejdere fordelt i projektgrupper, der dækker forvaltningsområderne.
- Projektets implementering er opdelt i fem selvstændige, resultatgivende faser, som hvert år indebærer ibrugtagning af en ny version af det samlede system, der afløser en række gamle systemer respektivt.
- Projektet baseres på et standarddrummesystem (SAP R/3), som allerede er i tilfredsstillende drift hos en lang række meget store virksomheder og offentlige institutioner. Den IT-infrastruktur, hvorpå løsningen skal driftsafvikles, er stort set implementeret og i drift.
- DeMars superbrugere og brugere uddannes løbende, i takt med at de enkelte dele af DeMars implementeres.

Med den ledelsesmæssige opbakning og den nøje planlagte implementering af edb-systemet til understøttelse af veldefinerede styrings- og forvaltningsprocesser er meget gjort for at sikre, at DeMars bliver en succes.

Kapitel 7

Rigshospitalets TraumeCenter

Det akutte beredskab styrkes

Forsvarsministeriet gav den 9. februar 1998 Forsvarskommandoen bemyndigelse til indgå aftale med Rigshospitalet om etablering og drift af et traumecenter på Rigshospitalet. Med Rigshospitalets TraumeCenter, der er en skadestue med en højt specialiseret lægestab, vil det akutte beredskab for både forswarets personel og civile danskere blive styrket.

Til gavn for personalet og varetagelsen af forswarets internationale opgaver

Forswarets medvirken i TraumeCentret, som er blandt de første i Danmark, har det dobbelte formål at forbedre de allerede eksisterende behandlingsmuligheder for personer, der måtte komme til skade, og samtidig øge interessen specielt blandt læger for forswarets internationale engagement.

TraumeCentret bliver placeret i en del af den nye skadestue på Rigshospitalet og får et snævert samarbejde med Rigshospitalets øvrige afdelinger. Centret skal i fremtiden opbygge og udvikle en høj specialiseringsgrad og rutine inden for det traumatologiske område. TraumeCentret er i dag anerkendt som et relevant og udviklende initiativ inden for dansk sygehusvæsen, hvilket indirekte har kunnet aflæses af den store ansøgerinteresse, der har været i forbindelse med førstegangsbesættelsen af centrets lægestillinger.

12 afdelingslæger:

Et betydeligt bidrag til etablering og drift

12 afdelingslæger ansat i forsaret (6 speciallæger i henholdsvis ortopædkirurgi og anæstesiologi) skal dagligt forrette tjeneste ved

En af forsvarets ambulancer køres om bord i et Hercules transportfly med henblik på luftevakuering (MEDEVAC) af tilskadekommet udsendt personel, som efter ankomst til Danmark vil blive overført til Rigshospitalets TraumeCenter.

(Foto: Overlæge H.O. Jørgensen, Forsvarets Sanitetsskole)

TraumeCentret. På denne måde yder forsvaret et betydeligt bidrag til centrets etablering og drift.

Lægerne skal ud over tjenesten ved TraumeCentret tillige deltage i løsningen af andre opgaver to måneder årligt, hvorunder de typisk vil blive udsendt til udlandet i forbindelse med forsvarets internationale opgaver. Lægerne er således designet til Den Danske Internationale Brigades felthospital, men vil tillige blive anvendt i forbindelse

med løsningen af andre af forsvarets opgaver, herunder inspektions-skibstjenesten i Nordatlanten og helikopterredningstjenesten i Danmark. Herved er forsvaret personelmæssigt og ikke mindst fagligt blevet betragteligt styrket, idet de 12 læger og TraumeCentret vil supplere den allerede eksisterende sundhedstjeneste i forsvaret.

Traumatologi – det handler om rette behandling i rette tid

Filosofien bag en centraliseret behandling af traumer er en reduktion af dødelighed (mortalitet) og sygelighed (morbilitet) igennem kontakt til den rette behandler i rette tid.

Det handler oftest om svære skader

Inden for traumatologi tales om henholdsvis fysiske og psykiske traumer. Et traume kan være et relativt enkelt benbrud eller en svær tilskadekomst ved en trafikulykke, mineulykke eller egentlige kamp-handlinger. Følgerne efter sådanne ulykker mv. kan tillige give psykiske traumer.

Ved svære kvæstelser kan en person have skader flere steder på kroppen, som kræver en hurtig diagnose og behandling. Opgaven kan ikke løses af en enkelt læge, men kræver et effektivt samarbejde mellem flere speciallæger og plejepersonale. Den tilskadekomne vurderes på skadestedet og transporteres i tilfælde af svær tilskadekomst direkte til et traumecenter, hvor den videre behandlingsprioritering foretages. Den tilskadekomne vil, indtil dennes tilstand er stabil, forblive under traumecentrets behandling.

Et ungt lægevidenskabeligt begreb fra USA

Traumatologi har været et kendt begreb siden forrige århundrede, men det er først efter Anden Verdenskrig, at forskningen har taget fart, og i dag er især amerikanske forskere langt fremme. De amerikanske skadestuer er således i dag bemandet med traumatologer; altså læger med stor viden og erfaring om skader.

I Danmark har der indtil for få år siden ikke været nogen egentlig målrettet uddannelse inden for traumatologisk diagnostik og behandling, og på grund af den decentrale struktur i det danske behandlingssystem har modtagelse og den primære behandling af til-

Interiør fra Den Danske Internationale Brigades felthospital, som råder over moderne operationsfaciliteter svarende til et dansk provinshospital. (Foto: Sergent R. Greve, DIB)

skadekomne været afhængig af det modtagne sygehus' akutmedicinske beredskab.

Med henblik på at tilvejebringe den fornødne ekspertise vil lægestaben ved Rigshospitalets TraumeCenter bl.a. gennemgå det amerikanske uddannelseskoncept, Advanced Trauma Life Support (ATLS). ATLS-konceptet er globalt anerkendt og anvendt, og læger, der gennemgår ATLS-uddannelsen, vil blive certificeret.

Traumecentret – et nyt og anderledes „sikkerhedspolitisk“ initiativ

Danmarks aktive rolle på den internationale scene har afstedkommet en lang række nødvendige initiativer med henblik på løsningen af de opgaver, der er blevet og i fremtiden vil blive pålagt forsvaret. Rigshospitalets TraumeCenter er således et af disse initiativer.

Kapitel 8

Året der gik

7.-8. januar:

Forsvarsminister Hans Hækkerup underskriver i forbindelse med officielt besøg i Slovenien en erklæring om bilateralt samarbejde på forsvarsområdet mellem Danmark og Slovenien. Erklæringen fastlægger de fremtidige rammer for det bilaterale samarbejde.

8.-9. januar:

Forsvarsminister Hans Hækkerup besøger Bulgarien og underskriver en samarbejds erklæring vedrørende bilateralt samarbejde inden for det forsvarsmæssige område. Ministeren er under besøget taler ved en stor forsamling i Officersklubben i Sofia.

15. januar:

Polen underskriver aftale om deltagelse i Planlægningsselementet for SHIRBRIG.

22.-23. januar:

Forsvarsminister Hans Hækkerup og udviklingsminister Poul Nilsson besøger TASK FORCE EAGLE, Den Nordisk-Polske Brigade og den danske bataljon i Bosnien. I besøget deltager en delegation af ministre og embedsmænd fra Southern African Development Community (SADC). Besøget er et led i den danske støtte til opbygningen af en fredsbevarende kapacitet i SADC og følges op af et besøg af højtstående officerer i maj 1998.

28.-29. januar:

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen og forsvarsminister Hans Hækkerup besøger Den Nordisk-Polske Brigade og de danske styrker i Bosnien.

2. februar:

Forsvarsminister Hans Hækkerup tager initiativ til nedlæggelse af Holmen-udvalget, efter at de resterende arealer på Holmen er overdraget til Statens Ejendomsselskab A/S „Freja“.

9. februar:

15 af de danske vagter i det nordlige Irak hjemsendes i forbindelse med reduktion af styrken i området.

10.-14. februar:

Forsvarsminister Hans Hækkerup aflægger besøg i Argentina. Under besøget underskriver den argentinske forsvarsminister Jorge Dominquez Letter of Intent, Memorandum of Understanding om henholdsvis Styringskomitéen og Planlægningselementet for SHIRBRIG.

11.-12. februar:

NATOs øverstkommanderende i Europa, den amerikanske general Wesley K. Clark besøger Danmark. Under besøget møder generalen bl.a. Hendes Majestæt Dronningen, udenrigsminister Niels Helveg Petersen og forsvarsminister Hans Hækkerup.

17.-18. februar:

Forsvarskommissionen af 1997 aflægger besøg ved Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Den Danske Internationale Brigade og UN Stand-by High Readiness Brigade (SHIRBRIG).

18. februar:

Folketinget vedtager med beslutningsforslag B 114, at det danske bidrag til en eventuel multinational indsats i Mellemøsten mod Irak skal være et C-130 Hercules transportfly.

19. februar:

Folketinget vedtager et lovforslag om ændring af lov om forsvarets personel, lov om ferie og lov om orlov. Ved loven bliver det gjort muligt at etablere en ordning, hvorefter kvinder generelt kan antages på værnepligtslignende vilkår i forsvaret.

Marts:

Folketingsvalget den 11. marts medfører en række ændringer i den politiske sammensætning af Forsvarskommissionen af 1997.

*Folketinget vedtog
19. februar at kvinder
kan antages på værne-
pligtslignende vilkår.
(Foto: Jørgen Kølle)*

23. marts-7. april:

SFOR gennemfører øvelsen „Dynamic Response 98”, som involverer omkring 2000 soldater med køretøjer, skibe og fly fra seks lande.

25. marts:

En af de danske observatører i Albanien, chefsergent Bjørn Jernbøl, bliver overfaldet og skudt i låret uden for sin bolig i Tirana. Efter endt behandling i Danmark rejser observatøren tilbage og afslutter sin tjeneste i Albanien.

31. marts:

Efter flere års forhandlinger opnås der enighed med Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening om retningslinierne for miljøtilsyn med forsvarets sikrede områder.

15. april:

Finansudvalget tiltræder, at Farvandsvæsenet anvender ca. 15,6 millioner kroner til anskaffelse af en serie på fire lette redningsbåde til Kystredningstjenesten.

20.-22. april:

I Oksbøllejren afholdes et seminar om naturbeskyttelse for repræsentanter fra forsvars- og miljøministerier i de baltiske lande og Polen.

21.-22. april:

Forsvarsminister Hans Hækkerup deltager i det nordiske forsvarsministermøde i Kiruna, Sverige. På mødet drøftedes den sikkerhedspolitiske situation i Norden frem til år 2000, den europæiske sikkerhedsarkitektur samt det nordiske engagement i Bosnien.

5.-8. maj:

En gruppe højtstående officerer fra Southern African Development Community (SADC) besøger Danmark og Bosnien. Besøget er en opfølgning af ministerbesøget i januar. Besøget munder ud i udarbejdelse af en rapport vedrørende mulighederne for at opstille en SADC peacekeeping Brigade.

7. maj:

Folketinget vedtager, at Danmark kan deltage i FN-missionen i Vest-sahara (MINURSO) med op til 110 mand. Styrken skal først udsendes, når FN beder om det.

13.-15. maj:

Forsvarskommissionen af 1997 aflægger besøg i Norge, Sverige og Finland.

18.-29. maj:

6 NATO-lande og 11 PfP-lande deltager med tilsammen omkring 3000 soldater, 36 skibe og 32 fly i øvelsen COOPERATIVE JAGUAR 98

i BALTAP-området i og omkring Nordjylland. I øvelsen deltager for første gang russiske soldater, og desuden er det første gang et PFP-land (Sverige) stiller med en chef for en del af styrkerne.

20. maj:

Udlejningsaftalen med Århus Lufthavn A/S om Flyvestation Tirstrup tiltrædes af Finansudvalget. Aftalen træder i kraft 1. juni 1998.

25.-26. maj:

Forsvarsminister Hans Hækkerup deltager i det nordisk-baltiske forsvarsministermøde i Oslo. På mødet drøftes bl.a. deployering af BALTBAT. Der træffes beslutning om støtte til etablering af et fælles baltisk forsvarsakademi, BALTDEFCOL.

1. juni:

Danmark overdrager formandskabet for styringskomitéen for FNs hurtige udrykningsstyrke SHIRBRIG til Holland. Ved en efterfølgende overdragelsesparade på Høvelte Kaserne i Nordsjælland indtræder Rumænien og Portugal i samarbejdet. Holland overtager officielt formandskabet 9. juni.

Højstående officerer fra SADC besøger forsvarsministeriet før rejsen til Bosnien i maj måned. (Foto: Oberst K. Moesgaard)

5.-21. juni:

Flådeøvelsen US BALTOPS 98 gennemføres i Østersøen med Tyskland som værtsnation. I øvelsen deltager styrker fra Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Polen, Tyskland, Holland, England og USA.

8. juni:

Danmark ratificerer som land nummer 15 konventionen om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt deres destruktion (Ottawa-konventionen).

*Den store årligt tilbagevendende NATO-flådeøvelse i Østersøen fandt i 1998 sted i juni måned under tysk ledelse. Det efterfølgende officielle flådebesøg fandt sted i Kiel, hvor også Danmark var repræsenteret.
(Foto: Den Tyske Flådes Pressetjeneste)*

9. juni:

Forsvarsminister Hans Hækkerup underskriver sammen med sin rumænske kollega Victor Babiuc en bilateral samarbejds erklæring vedrørende samarbejde inden for det forsvarsmæssige område. Samtidig underskrives Letter of Intent samt Memorandum of Understanding om Styringskomitéen for SHIRBRIG.

9. juni:

Portugal underskriver Letter of Intent vedrørende SHIRBRIG.

11. juni:

Spanien underskriver Letter of Intent og Memorandum of Understanding for SHIRBRIG. Samarbejdet omfatter nu 11 lande (Argentina, Canada, Danmark, Finland, Holland, Norge, Polen, Rumænien, Spanien, Sverige og Østrig), som har underskrevet et eller flere aftaledokumenter.

11.-12. juni:

NATO landenes forsvarsministre mødes i Bruxelles. Der gøres status over arbejdet hen imod optagelsen af de tre inviterede lande og implementeringen af såvel kommandostrukturen som den europæiske sikkerheds- og forsvarsidentitet (ESDI). I øvrigt drøftes situationen på Det vestlige Balkan, herunder Kosovo.

12. juni:

Forsvarsminister Hans Hækkerup deltager i forsvarsministermødet i Bruxelles, hvor man bl.a. drøfter en styrkelse af PfP-samarbejdet samt situationen i Bosnien.

12. juni:

Der indgås Memorandum of Understanding for den internationale støtte til den fælles baltiske ministrygerskadre BALTRON og til etableringen af et fælles forsvarsakademi, BALTDEFCOL. Danmark vil bl.a. bidrage med akademiets første chef, oberst Michael H. Clemmesen.

12.-14. juni:

Den amerikanske forsvarsminister William S. Cohen besøger Danmark. Under besøget deltager Cohen i en konference med deltagelse af de nordiske og baltiske forsvarsministre.

15. juni:

Som led i det internationale samfunds pres på Forbundsrepublikken Jugoslaviens præsident, Slobodan Milosevic, for at få standset kamp-handlingerne i Kosovo-provinsen, afholder NATO en stor flyøvelse „Determined Falcon“ over Albanien og Makedonien med deltagelse af omkring 80 fly fra 13 NATO-lande. Fra Danmark deltager to F-16 jagerfly.

15. juni:

FNs Sikkerhedsråd forlænger ved resolution 1174 mandatet for SFOR i Bosnien indtil 21. juni 1999. Forlængelsen sikrer den militære stabilitet i Bosnien og gør derved en fortsat udvikling på det civile område mulig.

*Danske F-16-jagerfly deltog i NATO-øvelsen „Determined Falcon“ over Albanien og Makedonien.
(Foto: Flyvevåbnet)*

22. juni:

Under forhandlingerne i Wien om tilpasning af Traktaten om konventionelle våben i Europa (CFE) fremlægger NATO et forslag, der skal sikre, at NATO i en krise midlertidigt vil kunne deployere op til

to divisioner i et enkelt land som en præventiv foranstaltning. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at NATO i efteråret 1997 gav tilsagn om at sænke summen af NATO-landenes nationale lofter. Det er målet, at en ny CFE-traktat skal være færdigforhandlet til OSCE-topmødet i efteråret 1999.

23. juni:

Der træffes aftale med Trafikministeriet om rammerne for delvis medfinansiering af ammunitionsrydningen på Kalvebod Fælled, således at rydningsstyrken kan øges til 130 mand foreløbig indtil udgangen af 1999.

23. juni:

Med et besøg på Raghammer Skydeterræn afsluttes det i 1994 påbegyndte arbejde med Miljøstyrelsens kommende regelsæt om miljøregulering af støjen på forsvarets øvelsesområder. Ud over Miljøstyrelsen har Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Forsvarets Bygningstjeneste og Kommunernes Landsforening deltaget i det omfattende arbejde.

24. juni:

Finansudvalget tiltræder anskaffelsen af ladninger til vildledning af radar- og infrarødsøgende sømålsmissiler til et samlet beløb på ca. 66 mio. kr.

29. juni-2. juli:

Forsvarsministeriets departementschef Anders Troldborg besøger Bulgarien. Under besøget føres drøftelser med den bulgarske forsvarsminister og viceforsvarsminister, og der aflægges besøg ved det kommende hovedkvarter for Bulgariens reaktionsstyrker.

1. juli:

Flyvevåbnet modtager et leaset fly af typen Bombardier Challenger 604 til midlertidig erstatning for det Gulfstream fiskeri- og overvågningsfly, der forulykkede i august 1996 på Færøerne.

6. juli:

Forsvarsministeriets departementschef Anders Troldborg modtager ved en såkaldt „roll out ceremony“ det inspektions- og overvågningsfly af typen Bombardier Challenger 604 fly, som Finansudvalget den

3. december 1997 tiltrådte indkøbet af. Flyet mangler at blive færdigudrustet og tilpasset forsvarets anvendelsesformål, før det forventes leveret i Danmark omkring september 1999.

3. august 1998:

De første 33 kvinder bliver antaget på værnepligtsslignende vilkår. Kvinderne møder til tjeneste ved Danske Livregiment, Slesvigske Fodregiment, Sjællandske Livregiment, Dronningens Livregiment, Bornholms Værn, Ingeniørregimentet, Trænregimentet og Flyvestation Karup.

Dansk instruktør i aktion i Zimbabwe. Der undervises i House Search, én af mange teknikker, der skal beherskes, hvis man vil deltage i FN-missioner. (Foto: Oberst Kurt Moesgaard)

3.-28. august:

Fem militære instruktører deltager sammen med instruktører fra Finland, Norge og Sverige i uddannelsen af afrikanske instruktører i Nyanga øvelsesområdet i Zimbabwe. Aktiviteten skal forberede de afrikanske instruktører til at deltage i en større fredsbevarende øvelse BLUE CRANE, der gennemføres i Sydafrika i november 1998.

12. august:

Finansudvalget tiltræder anvendelsen af 29,1 mio. kr. til reetablering af Kassellets voldanlæg. „A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal“ har doneret 22,1 mio. kr. af det samlede beløb.

12. august:

Finansudvalget tiltræder, at der anvendes ca. 19 millioner kroner til en renovering af elværk og elnet på Christiansø samt etablering af fjernvarme i hovedparten af helårsboligerne.

17.-19. august:

Forsvarskommissionen af 1997 aflægger besøg ved forsvarrets myndigheder og enheder i Danmark. Kommissionen modtager herunder orienteringer ved COMBALTAP, Chefen for Hærens Operative Kommando, Chefen for Hærens Materielkommando, Chefen for Søværnets Operative Kommando, Chefen for Søværnets Materielkommando, Chefen for Flyvertaktisk Kommando, Chefen for Flyvematerielkommandoen m.fl., ligesom der gennemføres demonstrationer af værnenes enheder.

28. august:

Den fælles baltiske ministrygereskadre, BALTRON, hejser kommando (indvies) ved en ceremoni i Tallinn og vil fremover bl.a. deltage i PFP-aktiviteter i Østersøen.

2. september:

Finansudvalget tiltræder anvendelsen af ca. 111 mio. kr. til indretning af eksisterende bunker 1137 på Flyvestation Karup til NATOs kommando og kontrolsystem samt opførelse af nyt hovedkvarter til Flyvertaktisk Kommando på Flyvestation Karup. Bygningen opføres som led i etableringen af NATOs nye integrerede luftforsvarssystem i Danmark, og NATO finansierer 97 mio. kr. af det samlede beløb.

3.-4. september:

Forsvarsminister Hans Hækkerup er officiel taler på en international konference i Litauen. Forsvarsministeren taler om de baltiske lande i NATOs udvidelsesproces.

*Forsvarskommissionen fik i 1998 bl.a. demonstreret forswarets materiel. Et af de nyere materielsystemer er STINGER nærluftforsvarsmissilet.
(Foto: Hærens Operative Kommando)*

5. september:

Forsvarsministrene fra Polen, Tyskland og Danmark underskriver i Szczecin i Polen aftalegrundlaget for oprettelsen af det trilaterale korps Multinational Corps Northeast (MNC NE). Korpset forventes oprettet i forlængelse af Polens forventede NATO-medlemskab i foråret 1999 og efter, at landenes parlamenter har godkendt aftalegrundlaget. Korpset vil danne rammen om dansk forsvars bidrag med hovedforsvarsstyrker til Alliancen og vil samtidig spille en afgørende rolle for Polens integration i alliancesamarbejdet.

7. september:

Canada og Danmark underskriver en 20-årig aftale om uddannelse af indtil 6 piloter årligt til flyvevåbnet. De første danske elever vil starte på uddannelsen ved NATO Fly Training i Canada i år 2000.

10.-18. september:

12 NATO-lande og 23 PfP-lande gennemfører øvelsen COOPERATIVE BEST EFFORT i Makedonien. Danmark deltager i øvelsen med en mindre infanteristyrke.

12. september:

Forsvarsminister Hans Hækkerup modtager på vegne af de danske soldater Foreningen Nordens Hæderspris 1998 til den fælles nordiske enhed i Bosnien.

13.-16. september:

NATOs Militærkomité besøger Danmark som et led i en rundrejse til Danmark og Norge. Under besøget møder komitéen Hendes Majestæt Dronningen og overværer demonstrationer af hærens, søværnets og flyvevåbnets materiel.

15.-18. september:

Forsvarskommissionen af 1997 aflægger besøg i Grønland og gennemfører herunder møder med Landsstyreformand Jonathan Motzfeldt, Rigsombudsmanden og Chefen for Grønlands Kommando samt besøger et inspektionsskib, Luftgruppe Vest og Thule Air Base.

17. september:

Burkina Faso ratificerer som land nummer 40 Ottawa-konventionen (se under 8. juni). Burkina Fasos ratifikation betyder, at konventionen træder i kraft 1. marts 1999, selv om lande som USA, Rusland og Kina endnu ikke har ratificeret konventionen.

24.-25. september:

NATO-landenes forsvarsministre mødes i Vilamoura i Portugal. Kosovo står i centrum af drøftelserne. NATO-rådet udsender i forbindelse med ministermødet en activation warning om begrænsede og faseopdelte luftoperationer i Kosovo. Desuden berøres en række andre emner som forholdet til Rusland, interoperabilitet og multinationale formationer. Endelig gennemgås forberedelserne til topmødet i Washington. Forsvarsministrene fra Polen, Ungarn og Tjekkiet deltager for første gang i et uformelt NATO-forsvarsministermøde.

28.-30. september:

Der gennemføres seminar i bygge- og anlægsprojekter samt bygningsvedligeholdelse for repræsentanter fra det polske forsvarministerium.

29.-30. september:

Forsvarskommissionen af 1997 aflægger besøg på Færøerne og gennemfører herunder møder med lagmand Anfinn Kallsberg m.fl., Rigsombudsmanden og Chefen for Færøernes Kommando samt besøger et inspektionsskib, Færøernes Kommando og Flyvestation Tors-havn.

6. oktober:

50-året for FNs fredsbevarende operationer markeres ved en cere-moni i FN-hovedkvarteret i New York. Oberst J. Hvidegaard, tidligere Chief Military Observer ved UNOMIG, oberst B. Sohnemann, tidlige-re Force Commander UNPREDEP og overkonstabel T.R. Bøttger, der er dekoreret med Forsvarets Medalje for Tapperhed i forbindelse med tjeneste ved UNPROFOR, repræsenterer det danske forsvar ved ce-remonien.

7. oktober:

Beslutningsforslag B 4, der omhandler et dansk militært bidrag til en NATO-indsats på det vestlige Balkan, er til førstebehandling i Folke-tinget.

8. oktober:

Beslutningsforslag B 4 vedtages i Folketinget.

8. oktober:

Forsvarsministeriets Miljøstrategi opdateres og udsendes som er-statning for strategien fra 1993. Den reviderede strategi indeholder bl.a. en handlingsplan med nye mål (se endvidere kapitel 5).

12. oktober:

Ved den amerikanske ambassadør Richard Holbrookes mellemkomst opnås der en aftale med præsident Milosevic vedrørende Kosovo. Aftalen indeholder bl.a. forpligtelse for det tidligere Jugoslavien (Ser-bien og Montenegro) til at efterleve FNs sikkerhedsråds resolutio-ner, og aftalen skaber grundlag for aftaler med hhv. NATO og OSCE om etablering af luft- og landovervågningsmissioner i Kosovo.

13. oktober:

Den operative kommando over de danske F-16 jagerfly i Italien over-drages til SACEUR og deployeringen af styrken til Grazzanize-basen

*Der er gået 50 år siden FN begyndte at udsende fredsbevarende styrker, og Danmark har været med fra udsendelsen af United Nations Truce Supervision Organization (UNTSO) fra juni 1948. Der har altid været et godt samarbejde mellem de danske soldater og de lokale indbyggere, her ses en dreng fra Makedonien, der prøver en dansk FN-hjelm.
(Foto: Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste)*

i Italien indledes. SHAPE udsender „Activation Order“ for den begrænsede og den faseopdelte luftoperation.

15. oktober:

Forsvarsministeriet giver tilsagn om, at Skov- og Naturstyrelsen kan udsætte bævere ved Omme å i Borris Skydeterræn i efteråret 1999.

15. oktober:

Dansk forsvar donerer via den Kgl. danske Ambassade i Vilnius lejr-materiel til en SOS-børneby i Vilnius. Byen blev indviet i 1995 og er etableret for midler fra SOS-organisationens centrale fond i Wien, og driften finansieres via offentlige litauiske midler, private donationer mm. Byen består af 12 huse, der hver rummer 6-8 børn.

20. oktober:

Det første kompagni, BALTCO-1, i den fælles baltiske fredsstøttende bataljon, BALTBAT, deployeres til DANBN i Bosnien efter forudgående træning i Viborg. Kompagniet afløser de baltiske delinger i DANBN.

26. oktober:

Forsvarschef, general Christian Hvidt, overdrager de første fire af hærens nye raketkastere (Multiple Launch Rocket System) til Hærens Operative Kommando. Overdragelsen gennemføres i hærens skydeterræn i Oksbøl. Raketkasterne vil indgå i Danske Division. Med overdragelsen introduceres et nyt materielsystem i hæren til anvendelse i blandt andet internationale operationer.

28. oktober:

Finansudvalget tiltræder anskaffelsen af udstyr til 6 kampmoduler samt anskaffelsen af de sidste 4 missilvildledningssystemer af i alt 14 til STANDARD FLEX 300 programmet til et samlet beløb på ca. 534 mio. kr.

28. oktober:

Finansudvalget tiltræder anskaffelse af ammunition til hærens raketkastere til et samlet beløb på ca. 99 mio. kr.

28. oktober:

Finansudvalget tiltræder anskaffelse af materiel til Den Danske Internationale Brigade til et samlet beløb af ca. 173 mio. kr. Anskaffelsen vil introducere pansrede mandskabsvogne på hjul i hæren til anvendelse i blandt andet internationale operationer.

3.-4. november:

EU-landenes forsvarsministre mødes i Wien.

4. november:

Finansudvalget tiltræder anskaffelse af nyt oppakningssystem til hjemmevernet til et samlet beløb på ca. 32 mio. kr.

MOWAG PIRANHA'en bliver den nye danske pansrede mandskabsvogn på hjul.

(Foto: Forsvarsministeriet)

8. november:

Hovedparten af det danske bidrag til NATO-missionen i Italien tages hjem, herunder de fire F-16 jagerfly. Ca. 20 soldater bliver i Italien.

9.-13. november:

SHIRBRIG gennemfører den første stabs- og signaløvelse. Øvelsen gennemføres i Danmark.

12. november:

Finansudvalget tiltræder anskaffelse af raketkastere til hæren til et samlet beløb på ca. 363 mio. kr.

18. november:

Forsvarskommissionen af 1997 afholder sit 20. og sidste møde.

*Hjemmeværnet får nyt
oppakningssystem i den
kommede tid.*

(Foto: Hjemmeværnet)

18. november:

Finansudvalget tiltræder anskaffelsen af advarselsudstyr til fly mod passivt søgende missiler til et samlet beløb på ca. 134 mio. kr.

19. november:

Forsvarsminister Hans Hækkerup besøger sin tyske kollega forbunds-
forsvarsminister Rudolf Scharping. Besøget er det første forsvars-
ministerbesøg i Tyskland efter regeringsskiftet den 27. oktober
1998.

22.-23. november:

Forsvarsminister Hans Hækkerup deltager i det nordiske forsvars-
ministtermøde i Nokia i Finland. På mødet deltog den tyske forsvars-
minister som særligt inviteret.

25. november:

Formanden for Forsvarskommissionen af 1997, Knud Heinesen, fri-
giver officielt Forsvarskommissionens beretning på et pressemøde.
I forlængelse af pressemødet offentliggøres beretningen på inter-
nettet på Forsvarsministeriets hjemmeside www.fmn.dk. Inden for
24 timer klikker 17.000 sig ind på beretningen.

30. november:

Arbejdsgruppen vedrørende Forsvarsministeriets oceanografiske og
hydrografiske opgaver og aktiviteter afleverer sin rapport til mini-

steriet. I rapporten anbefales det, at der etableres en særlig enhed i Forsvarsministeriets regi med placering i Farvandsvæsenet. Der sker herved en samling og koordinering af de oceanografiske og hydrografiske aktiviteter inden for ministerområdet.

2. december:

Finansudvalget tiltræder anskaffelse af et system til fjernopklaring til et samlet beløb på ca. 396 mio. kr. Anskaffelsen vil introducere anvendelsen af ubemandede luftfartøjer til indhentning af informationer over længere afstande, blandt andet i forbindelse med internationale operationer.

2. december:

Finansudvalget tiltræder fortsat anskaffelse af ammunition, missiler samt anti-ubådsvåben til STANDARD FLEX 300 i anti-ubådsrollen til et samlet beløb på ca. 44 mio. kr.

2. december:

Finansudvalget tiltræder indledende anskaffelse af nye tidssvarende kortrækkende luftforsvarsmissiler til F-16 til et samlet beløb på ca. 269 mio. kr.

2. december:

Finansudvalget tiltræder anskaffelsen af 4 modulariserede våbensystemer til bekæmpelse af ubåde samt en slæbesonar til variabel dybde (VDS) til et samlet beløb på ca. 159 mio. kr.

9. december:

Finansudvalget tiltræder iværksættelsen af ændringer i hjemmeværnets distriktsstruktur.

12. december:

Folketinget vedtager et af indenrigsministeren fremsat lovforslag om ændring af værnepligtsloven og lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde. Det væsentligste ved lovændringen er, at personer, der har modtaget dom på mindst 30 dages fængsel, underkastes individuel vurdering af, om de er egnede til at aftjene værnepligt. Loven træder i kraft 1. januar 1999.

I løbet af 1998 blev der afgivet bestilling på nye moduler til søværnets STANFLEX-skibe. På billedet ses 5 af STANFLEX-enhederne ud for Århus under øvelsen DANEX 98. (Foto: Jørgen Kølle)

14.-15. december:

Forsvarsminister Hans Hækkerup aflægger arbejdsbesøg hos sin svenske kollega von Sydow.

17.-18. december:

NATO-landenes forsvarsministre mødes i Bruxelles. Forsvarsministeren mødes desuden med forsvarsministrene fra EAPC-landene samt med Rusland i NATO-Rusland Rådet og med Ukraine. Ministrene drøfter bl.a. det kommende NATO-topmøde i Washington i anledning af 50-året for NATOs oprettelse, situationen i Bosnien og Kosovo samt en styrkelse af samarbejdet med EAPC/PfP-landene Rusland og Ukraine.

22. december:

Beretningen fra Forsvarskommissionen af 1997 udkommer. Beretningen omfatter et hovedbind, 2 bilagsbind, resumé og et summary på engelsk. Beretningen udkommer tillige på CD-ROM samt på internettet på Forsvarsministeriets hjemmeside www.fmn.dk

Tillæg 1 – Forsvarets økonomi

Forsvarsbudget

Nuværende forsvarsbudget er baseret på Aftale af 8. december 1995 om forswarets ordning 1995-1999.

Hovedsigtet er at videreføre den omstrukturering af dansk forsvar, som den sikkerhedspolitiske situation mv. tilsiger. Det indebærer bl.a., at forswarets udgifter til deltagelse i løsning af opgaver i FN-, OSCE- og NATO-regi – herunder indsættelse af reaktionsstyrkebidrag samt udsendelse af EU-monitorer – afholdes inden for forsvarsrammen. Der afsættes et årligt nettobeløb på 572 mio. kr. (prisniveau 1999) svarende til udsendelse af ca. 1.500 mand i FN-tjeneste.

Der planlægges i 1999 inden for „Militært samarbejde med de central- og østeuropæiske lande“ gennemført en række aktiviteter, der omfatter uddannelse, materielbistand, øvelser, udveksling og stabsdrøftelser mv. Samarbejdet finder sted inden for rammerne af „Partnerskab for Fred“ og andre bi-/multilaterale aftaler. Samarbejdet omfatter flere lande, men vil have fokus på landene i Østersøområdet.

Budgettet reguleres som hidtil for stigninger i personeludgifterne, for pensionsreguleringer og andre nye eller ændrede afgifter samt for valutakurs-udsving og prisudvikling for materiel, brændstof m.m., som det er nødvendigt at importere. Forsvarsbudgettet reguleres i øvrigt efter samme regler som det øvrige statsområde.

Ca. 1.500 danske soldater er udsendt til internationale opgaver, bl.a. i Bosnien, hvor minerydning indgår i de daglige opgaver. (Foto: Jørgen Kølle)

Forsvarsbudgettets hovedposter for perioden 1995-1999 fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Forsvarsbudgettets hovedposter for perioden 1995-1999 i mio. kr. (i årets priser)

	1995	1996	1997	1998	1999
<i>Fællesudgifter</i>	<i>108,4</i>	<i>112,5</i>	<i>120,0</i>	<i>125,3</i>	<i>125,5</i>
<i>Militært forsvar</i>	<i>15.212,9</i>	<i>15.613,6</i>	<i>16.110,5</i>	<i>16.488,0</i>	<i>16.953,4</i>
Forsvarskommandoen og Hjemmeværnet	14.786,7	15.192,3	15.660,4	16.163,7	16.440,2
Særlige udgifter vedr. NATO	300,4	259,6	276,4	194,8	366,2
Service og hjælpetjenester	125,8	161,7	173,7	129,5	147,0
<i>Civil virksomhed</i>	<i>214,4</i>	<i>211,3</i>	<i>220,0</i>	<i>230,0</i>	<i>256,7</i>
Farvandsvæsenet m.v.	189,8	180,5	188,6	206,1	231,2
Øvrig civil virksomhed	24,6	30,8	31,4	23,9	25,5
<i>Moms</i>	<i>998,2</i>	<i>1.042,6</i>	<i>1.088,1</i>	<i>1.114,1</i>	<i>1.146,6</i>
<i>Forsvarsministeriet i alt</i>	<i>16.533,9</i>	<i>16.980,0</i>	<i>17.538,6</i>	<i>17.957,4</i>	<i>18.482,2</i>

Anm.: For 1995-1997 er der anvendt statsregnskabstal og for 1998 finanslov samt forslag til tillægsbevillingslov. For 1999 er anvendt tal fra finanslov for 1999. Udgifter til moms for 1998 og 1999 er skønnet. De anførte beløb for 1996-1999 er ekskl. „Indtægtsbudgettet“ („Isafgifter fra skibe og havne“ og „Renter“).

I nedenstående tabeller er løn- og investeringsudgifterne på forsvarsbudgettet anført.

Tabel 2: Lønudgifter på forsvarsbudgettet for perioden 1995-1999 i mio. kr. (i årets priser)

	1995	1996	1997	1998	1999
Forsvarsministeriet i alt	16.533,9	16.980,0	17.538,6	17.957,4	18.482,2
Lønudgifter	8.515,1	8.561,5	8.831,5	9.332,3	9.518,6
Lønandel i pct.	51,5	50,4	50,4	52,0	51,5

Tabel 3: Investeringsudgifter på forsvarsbudgettet for perioden 1995-1999 i mio. kr. (i årets priser)

	1995	1996	1997	1998	1999
Forsvarsministeriet i alt	16.533,9	16.980,0	17.538,6	17.957,4	18.482,2
Investeringsudgifter, netto, ekskl. moms	2.392,7	2.268,1	2.555,6	2.907,5	2.978,0
Investeringsandel i pct.	14,5	13,4	14,6	16,2	16,1

Tabel 4: Udgifter til internationale opgaver for perioden 1995-1999 i mio. kr. (i årets priser)

	1995	1996	1997	1998	1999
NATO ¹	565,6	547,5	646,9	506,2	674,1
Deltagelse i FN-, OSCE- og NATO-opgaver ²	645,6	700,5	622,2	616,3	727,2
EU-monitorer og OSCE-observatører	13,8	13,9	15,8	13,5	14,2
Østsamarbejde	39,3	49,8	76,6	80,2	100,0
Internationale udgifter i alt	1.264,2	1.311,7	1.361,5	1.216,2	1.515,5

Anm.: For 1995-1997 er anvendt statsregnskabstal. Tallene for 1998 og 1999 er baseret på budgetoverslag samt prognose.

Noter: 1) omfatter „Særlige udgifter vedr. NATO“ samt udgifter til NATO-stabe opgjort netto.
2) udgifterne er opgjort brutto inkl. lagertræk.

NATO-landenes forsvarsudgifter

Tabel 5 og 6 viser NATO-landenes forsvarsudgifter henholdsvis som andel af bruttonationalproduktet og pr. indbygger opgjort i USD.

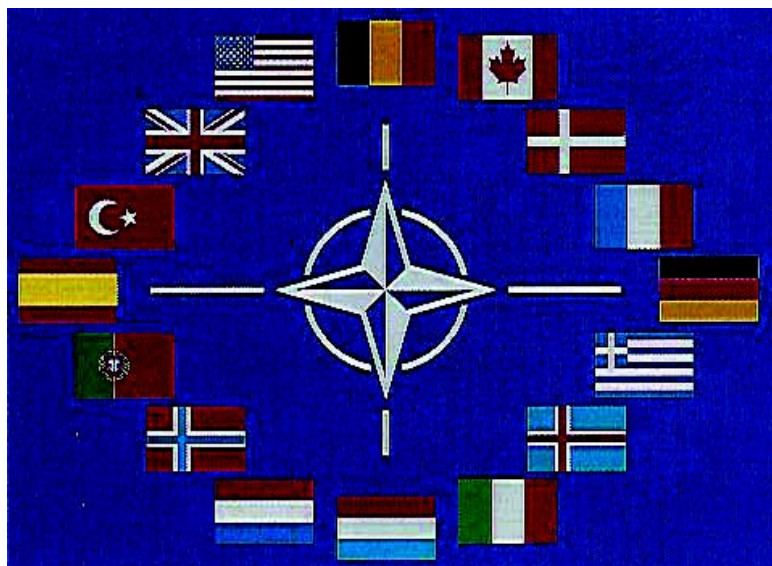
Forsvarsudgifternes opgørelse bygger på fælles NATO-definition, som for Danmarks vedkommende adskiller sig fra det af Folketinget vedtagne forsvarsbudget. NATO-definitionen indebærer, at visse udgifter uden for §12 (Forsvarsministeriet) medregnes, herunder f.eks. dele af Danmarks Meteorologiske Institut og Kort- og Matrikelstyrelsens budgetter, de faktisk udbetalte pensioner og moms. Endvidere medtages visse driftsudgifter under den civile virksomhed ikke.

Tabel 5: NATO-landenes forsvarsudgifter i pct. af bruttonational produkt for perioden 1994-1998 (i årets priser)

Land	1994	1995	1996	1997	1998
Grækenland	4,4	4,4	4,5	4,6	4,8
Tyrkiet	4,1	3,9	4,1	4,1	4,4
USA	4,3	4,0	3,7	3,5	3,3
Frankrig	3,3	3,1	3,0	3,0	2,8
UK	3,4	3,1	3,0	2,8	2,7
NATO	3,3	3,0	2,9	2,8	2,7
Portugal	2,6	2,7	2,5	2,5	2,4
Norge	2,8	2,4	2,2	2,1	2,1
Italien	2,0	1,8	1,9	2,0	2,0
Holland	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8
Danmark	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6
Tyskland	1,8	1,7	1,7	1,6	1,5
Belgien	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5
Spanien	1,5	1,6	1,5	1,4	1,3
Canada	1,8	1,6	1,5	1,3	1,2
Luxembourg	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9

Tabel 6: NATO-landenes forsvarsudgifter pr. indbygger i USD for perioden 1994-1998 (i 1990-prisniveau og -vekselkurs)

Land	1994	1995	1996	1997	1998
USA	971	914	863	850	804
Norge	803	726	732	727	741
Frankrig	710	673	658	661	642
NATO	610	576	554	545	525
UK	564	517	518	484	484
Danmark	488	480	478	481	484
Grækenland	364	367	387	405	439
Holland	424	407	413	407	395
Italien	399	360	361	357	356
Tyskland	384	375	368	357	355
Belgien	352	342	337	332	332
Luxembourg	275	265	269	285	298
Canada	359	335	302	278	253
Spanien	201	207	203	204	196
Portugal	184	195	188	191	190
Tyrkiet	96	95	100	104	107

*Danmarks medlemskab af NATO er en af grundstenene i det danske forsvar.
(Foto: Forsvaret)*

Tillæg 2 – Lovforslag i 1998

		Stillet	Behandlet
1	Forslag til lov om ændring af lov om forswarets personel, lov om hjemmeværnet, lov om ferie og lov om orlov (L 101). Af forsvarsministeren.	20/11-97	1. behandling 4/12-97 Betænkning 22/1-98 2. behandling 5/2-98 3. behandling 19/2-98
2	Forslag til lov om ændring af værnepligtsloven (L 159). Af indenrigsministeren.	14/1-98	1. behandling 5/2-98 Forsvarsudvalget
3	Forslag til lov om ændring af værnepligtsloven og lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde (L 7). Af indenrigsministeren.	7/10-98	1. behandling 12/11-98 2. behandling 16/12-98 3. behandling 18/12-98
4	Forslag til lov om afgrænsning af søterritoriet (L 12). Af udenrigsministeren.	8/10-98	1. behandling 22/10-98 Udenrigsudvalget
5	Forslag til lov om ændring af lov om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret (L 25). Af finansministeren.	8/10-98	1. behandling 20/10-98 Betænkning 4/11-98 2. behandling 13/11-98 3. behandling 17/11-98
6	Forslag til lov om undersøgelse af Politiets Efterretningstjeneste (L 65). Af justitsministeren.	28/10-98	1. behandling 12/11-98 Retsudvalget

Tillæg 3 – Folketingsbeslutninger i 1998

		Stillet		Behandlet
1	Forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning om NATO-udvidelse (B 3). Af Villy Søvndal (SF), Gert Petersen (SF), Margrete Auken (SF) og Jes Lunde (SF).	8/10-97	1. behandling	13/1-98
2	Forslag til folketingsbeslutning om Thulebasen (B 75). Af Keld Albrechtsen (EL) og Villy Søvndal (SF).	25/11-97	1. behandling Udvalget vedr. Grønlandslove	3/2-98
3	Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af de i Bruxelles den 16. december 1997 undertegnede protokoller om Polens, Den Tjekkiske Republiks og Ungarns tiltrædelse af den Nordatlantiske Traktat (B 92). Af udenrigsministeren.	17/12-97	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	13/1-98 29/1-98 3/2-98
4	Forslag til folketingsbeslutning om et dansk militært bidrag til en multinational indsats i Mellemøsten (B 114). Af udenrigsministeren.	17/2-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	17/2-98 18/2-98 18/2-98
5	Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers traktat om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (B 3). Af udenrigsministeren.	8/10-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	22/10-98 3/11-98 13/11-98
6	Forslag til folketingsbeslutning om et dansk militært bidrag til en NATO-indsats på det vestlige Balkan (B 4). Af udenrigsministeren.	7/10-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	7/10-98 8/10-98 8/10-98

		Stillet		Behandlet
7	Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion (B 11). Af udenrigsministeren.	1/4-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	23/4-98 28/4-98 7/5-98
8	Forslag til folketingsbeslutning om et dansk militært bidrag til FN's fredsbevarende operation i Vestsahara (B 29). Af udenrigsministeren.	15/4-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, vedtagelse	23/4-98 28/4-98 7/5-98
9	Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 170 om anvendelse af ca. 31,7 mio. kr. i forbindelse med tiltrædelse af Memorandum of Understanding vedrørende renovering m.v. af kasernebygninger i Szczecin i Polen til brug for et dansk-tysk-polsk multinationalt korps tilbage fra Finansudvalget (B 39). Af Villy Søvnald (SF), Christine Antorini (SF), Pernille Frahm (SF) og Jes Lunde (SF).	4/5-98	1. behandling Betænkning 2. behandling, forkastet	2/6-98 11/6-98 16/6-98
10	Forslag til folketingsbeslutning om registrering af våben og om våben-tilladelser (B 41). Af Søren Søndergaard (EL), Line Barfod (EL), Anne Baastrup (SF) og Jes Lunde (SF).	6/11-98	1. behandling Retsudvalget	27/11-98

Tillæg 4 – Forespørgsler i 1998

Forespørgsel	Stillet	Foretaget
1. Forespørgsel til forsvarsministeren om de planlagte besparelser på forsvaret (F 4). Af Villy Søvndal (SF).	Anmeldt 27/3 Fremmet 2/4	16/4
2. Forespørgsel til udenrigsministeren og forsvarsministeren om udviklingen i EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde og WEU (F 19). Af Charlotte Antonsen (V).	Anmeldt 1/12 Fremmet 4/12	20/1-1999

Tillæg 5 – Spørgsmål til forsvarsministeren i 1998

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
859. Af Svend Aage Jensby (V) om, er det korrekt, at helikopterredningstjenesten i eskadrille 722 på Flyvestation Værløse kun kan opretholdes ved, at piloterne pålægges overarbejde, og finder ministeren, at dette er en holdbar og lovmedholdelig situation?	18/12-97	13/1-98
944. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren oplyse baggrunden for, at det danske militær er interesseret i at modtage oplysninger om alle civile skibe fra bestemte nationer, som går gennem Storebælt, hvad oplysningerne skal bruges til, samt hvilke nationer der er tale om?	2/1-98	13/1-98
945. Af Søren Søndergaard (EL) om, har ministeren eller Forsvarsministeriet på nogen måde været orienteret om eksistensen af „udkast til samarbejdsaftale KGM-VTS“, og hvordan har man i bekræftende fald reageret?	2/1-98	13/1-98
946. Af Jens Løgstrup Madsen (V) om, finder ministeren det fornuftigt, at forsvaret bekoster en uddannelse af Hans Kongelige Højhed kronprinsen til pilot, hvor meget vil en sådan uddannelse i givet fald koste, og hvor stor en andel af flyvevåbnets bevillinger til uddannelse af nye piloter vil Hans Kongelige Højhed kronprinsens pilotuddannelse udgøre?	2/1-98	13/1-98
964. Af Jan Køpke Christensen (FP) om, vil ministeren oversende den interne rapport om VTS-systemet fra Forsvarsministeriet til Folketingets Trafikudvalg, og vil ministeren oplyse, om det skyldes manglende tillid til trafikministeren og hans ministerium, at Forsvarsministeriet på eget initiativ har bedt Forsvarskommandoen om at udarbejde en rapport om VTS-centralen?	6/1-98	13/1-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
1092. Af Søren Søndergaard (EL) om, hvad er grunden til, at ministeren ikke besvarer den sidste del af spørgsmål nr. S 944 om oplysninger om udenlandske skibe, der går gennem Storebælt, og vil ministeren på fornyet anmodning være så venlig at gøre det?	16/1-98	27/1-98
1093. Af Søren Søndergaard (EL) om, skal ministerens svar på spørgsmål nr. S 945 forstås på den måde, at ministeren mener, at der ikke skal etableres et samarbejde mellem VTS og KGM i retning af det, som er beskrevet i „Udkast til samarbejdsaftale KGM-VTS?	16/1-98	27/1-98
1137. Af Svend Aage Jensby (V) om, kan ministeren bekræfte, at i alt 12 piloter (henholdsvis 7 F-16-piloter fra Flyvestation Skrydstrup og 5 instruktører fra Flyveskolen) for øjeblikket og for egen regning deltager i undervisning ved SLU i Billund med henblik på at opnå civilt flyvecertifikat, og at disse 12 piloter således senest med udgangen af år 2000 kan befrygtes at ville forlade flyvevåbnet?	20/1-98	27/1-98
1175. Af Bruno Jerup (EL) om, vil ministeren oplyse, hvilken viden der inden for forsvaret er tilgængelig om infralyd og lavfrekvent støjs sundhedsmæssige effekter på piloter m.v.?	22/1-98	2/2-98
1264. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, hvor stor sandsynlighed er der for, at de indkøbte Leopardkampvogne skal moderniseres for at kunne benyttes i og uden for Danmark på en betryggende og forsvarlig måde, og hvornår forventer ministeren, at en sådan modernisering bliver nødvendig?	30/1-98	10/2-98
1265. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, hvilke initiativer vil ministeren tage for at placere ansvaret for de ufuldstændige oplysninger, Folketinget har modtaget i forbindelse med beslutningen om købet af 51 brugte og tilsyneladende umoderne Leopardkampvogne?	30/1-98	10/2-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
1266. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, hvilke konsekvenser vil det få for benyttelsen af Leopard 2-A4 kampvogne, hvis Folketinget ikke bevilger de forventede ekstra 1,2 mia. kr., som en modernisering forventes at koste?	30/1-98	10/2-98
1267. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, kan ministeren bekræfte, at det er muligt at købe en ny Leopard 2S kampvogn for ca. 32,5 mio. kr. pr. stk. inklusiv reservedele, logistik, uddannelse, simulator og andre relevante ting, der kræves af en moderne kampvogn, som det skulle være foregået i Sverige i 1994?	30/1-98	10/2-98
1268. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, hvis forsvarets almindelige drift skal afsætte 1,8 mia. kr. til modernisering af de 51 indkøbte Leopard 2-A4 kampvogne, må der ske nedskæring i andetsteds inden for forsvaret, og spørgsmålet er så, hvor det skal være?	30/1-98	10/2-98
1298. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren oplyse, om forsvarets M-47 panserminer er udstyret med alternative tændkanaler, og i bekræftende fald om disse alternative tændkanaler kan bruges til at omdanne nævnte mine til en personelmine, og om forsvaret er i besiddelse af det nødvendige udstyr til nævnte omdannelse?	2/2-98	11/2-98
1388. Af Svend Aage Jensby (V) om, vil ministeren under henvisning til den måned for måned tiltagende forværing med hensyn til pilotmanglen i forsvaret, herunder også den, der nu spores i redningseskadrillerne og til brug for overvejelser om et nyt samråd, redegøre for, hvorledes forhandlingerne mellem Finansministeriet og piloternes organisationer om bedre aflønning af piloterne forløber, hvilken indstilling om piloternes aflønning og redegørelse om pilotmanglen, der af Forsvarsministeriet må formodes at være forelagt Finansministeriet, samt hvilke tiltag der af Forsvarsministeriet/Forsvarskommandoen – bortset fra formodede		

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
anbefalinger om bedre aflønning – i øvrigt er iværksat inden for de seneste år med henblik på at fastholde piloterne?	6/2-98	18/2-98
1463. Af Kim Behnke (FP) om, vil ministeren oplyse, hvorledes Gulfstream-flyenes operationstid er fordelt på overvågningsopgaver og transportopgaver?	12/2-98	24/2-98
1464. Af Kim Behnke (FP) om, vil ministeren oplyse, i hvilket omfang Gulfstream-fly blev indsat for at opspore det skib, der senest lavede olieforurening ved Fanø?	12/2-98	24/2-98
1566. Af Svend Aage Jensby (V) om, vil ministeren kommentere henvendelsen af 28. januar 1998 fra 5 F-16 piloter samt oplyse, hvilke skridt henvendelsen giver ministeren anledning til?	19/2-98	3/3-98
441. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren med henblik på et kommende samråd oplyse, om det er normal praksis, at værnepligtiges fuldstændige lovlige politiske virksomhed gøres til genstand for diskussion i optagelsessamtaler til sergentuddannelsen?	18/5-98	2/6-98
442. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren med henblik på et kommende samråd oplyse, om det er en acceptabel praksis, at en værnepligtigs medlemskab af en lovlig politisk organisation oplyses til den værnepligtiges soldaterkammerater uden godkendelse fra den pågældende?	18/5-98	2/6-98
443. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren med henblik på et kommende samråd oplyse baggrunden for, at Peter Stræde, som det fremgik af Faktoeren, søndag den 17. maj 1998, ikke blev optaget på sergentskolen, og hvilken betydning hans medlemskab af en lovlig politisk ungdomsorganisation havde i den forbindelse?	18/5-98	2/6-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
444. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren med henblik på et kommende samråd oplyse præcis hvilke oplysninger om Peter Stræde, som forsvaret var i besiddelse af i forbindelse med hans optagelsessamtale til sergentskolen, hvor disse oplysninger kom fra samt, hvor forsvaret har registreret disse oplysninger?	18/5-98	2/6-98
517. Af Hans Engell (KF) om, i hvilket omfang deltager Danmark i planlægningen af den fælles NATO-WEU krisestyringsøvelse, som planlægges i 2000 samt den efterfølgende CJTF-øvelse baseret på en WEU-ledet operation?	29/5-98	9/6-98
519. Af Hans Engell (KF) om, i hvilket omfang lever Danmark op til NATO's fastsatte Force Goals?	29/5-98	11/6-98
539. Af Pia Kjærsgaard (DF) om vil ministeren oplyse, på hvilket beslutningsgrundlag ministerens plan om at nedlægge tre af hærens kaserner bygger?	3/6-98	11/6-98
540. Af Pia Kjærsgaard (DF) om, vil ministeren redegøre for de økonomiske konsekvenser ved at nedlægge tre af hærens kaserner?	3/6-98	11/6-98
578. Af Peter Skaarup (DF) om, vil ministeren oplyse om britiske soldater under øvelser i Danmark har skudt og såret levende svin for, at læger derefter kunne øve sig i at behandle skudsårene?	9/6-98	18/6-98
612. Af Aage Frandsen (SF) om, hvorfor har Forsvarets Efterretningstjeneste endnu ikke efterkommet påbudet fra Registertilsynet om at ændre de såkaldte samtykkeerklæringer, således de bliver i overensstemmelse med registerloven, selv om dette påbud blev fremsendt til Forsvarets Efterretningstjeneste allerede i september 1997, og vil ministeren tage initiativ til at sikre, at Forsvarets Efterretningstjeneste hurtigst muligt følger påbuddet fra Registertilsynet?	12/6-98	23/6-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
671. Af Frank Aaen (EL) om, vil ministeren oplyse, hvad baggrunden er for, at skydetiderne for Oksbøl Skydeterræn i juni og juli måned i år ikke følger de bestemmelser, som Forsvarskommandoen har opstillet i sin skrivelse af 15. januar 1992 samt i forlængelse heraf redegøre for, om disse bestemmelser fortsat er gældende og i benægtende fald fremsende de aktuelle regler?	22/6-98	29/6-98
685. Af Peter Skaarup (DF) om, vil ministeren stille eventuelle planer om nedlæggelse af kaserner i bero, indtil Forsvarskommissionen har afsluttet sit arbejde, og hvilke oplysninger kan ministeren generelt give om sine planer og om de økonomiske konsekvenser for de byer, det vil gå ud over?	23/6-98	30/6-98
782. Af Bodil Thrane (V) om vil ministeren oplyse, i forlængelse af spørgsmål nr. S 2358 og S 1254 fra folketingsåret 1996-97, hvordan arbejdet med implementeringen af planen for den fremtidige placering og udrustning af kystredningsstationer i Jammerbugten forløber, herunder særligt redegøre for fremtiden for redningsstationen ved Thorup Strand?	9/7-98	20/7-98
783. Af Bodil Thrane (V) om, vil ministeren oplyse, i forlængelse af spørgsmål nr. S 2358 og S 1254 fra folketingsåret 1996-97, om antallet af redningsaktioner i Jammerbugten og om behovet for redningsstationer kan dækkes af én redningsstation?	9/7-98	20/7-98
806. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren oplyse, hvilke udlandsrejser ministeren har foretaget siden 1. januar 1997, rejsens formål, antallet af deltagere, herunder specielt om der har deltaget ægtefæller, omkostninger ved rejsen, hvem der har afholdt omkostningerne, samt på hvilket initiativ rejsen er foretaget?	10/7-98	20/7-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
830. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren redegøre for den undersøgelse, der i øjeblikket foretages som beslutningsmateriale for nedlæggelsen af den ene af de to redningsstationer ved Jammerbugten henholdsvis Thorup Strand og Slettestrand, og vil ministeren herunder redegøre for, ikke alene hvor mange redningsture de to både har haft, men også for hvilken anden beskæftigelse der har været for de to både?	13/7-98	20/7-98
831. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, finder ministeren det rigtigt, at et driftigt kystfiskersamfund, med 14 både og 45 mand i beskæftigelse i Thorup Strand skal undvære sin redningstjeneste til fordel for et turistområde, Slettestrand, med én båd?	13/7-98	20/7-98
832. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren oplyse, hvorfor fiskerne ved Thorup Strand ikke er blevet informeret om den undersøgelse som Farvandsdirektoratet har iværksat eller blevet indraget i tilrettelæggelse af undersøgelsen, og vil ministeren ligeledes redegøre for, hvornår man endeligt agter at tage stilling til, hvilken af de to redningsstationer der skal nedlægges?	13/7-98	20/7-98
911. Af Peter Skaarup (DF) om, hvad er forklaringen på, at kun 15-16 af Danmarks F-16 kampfly på nuværende tidspunkt vil kunne holde sig i luften i tilfælde af krig, og hvilke ændringer vil ministeren foretage sig for at rette op på det forhold, og hvilke initiativer vil ministeren iværksætte for at rette op på pilotmanglen i flyvevåbnet?	21/7-98	31/7-98
950. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren oplyse, hvor mange timer forsvarets fly, ejede/lejede, blev anvendt til befordring af ministre eller ansatte, både i civil- og forsvarstjeneste og give svaret i skemaform, hvor såvel brugeren, destination, flyvetid, samlede rejsetid (dispositionstid) samt omkostninger herunder også lønninger til personale kan aflæses?	24/7-98	21/8-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
952. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren under henvisning til besvarelsen af spørgsmål nr. S 806 redegøre for, hvilke offentlige udgifter der er forbundet med anvendelse af forsvarrets egne fly, herunder hvilke fly der har været tale om, og vil ministeren give oplysningerne for de enkelte rejser hver for sig og samtidig oplyse, hvem deltagerne i de forskellige rejser var?	24/7-98	21/8-98
953. Af Kirsten Jacobsen (FP) om, vil ministeren under henvisning til besvarelsen af spørgsmål nr. S 806 redegøre for, om andre offentlige „kasser“ – nationale eller internationale – har bidraget til rejseudgifterne?	24/7-98	21/8-98
1020. Af Peter Skaarup (DF) om, hvilke oplysninger kan ministeren give i anledning af artiklen i Morgenavisen Jyllands-Posten den 2. august 1998 om udgifterne til forsvarrets internationale indsats, herunder om forbruget og det afledte forbrug i forbindelse med de forskellige internationale aktiviteter, som Danmark deltager i?	4/8-98	13/8-98
1120. Af Peter Skaarup (DF) om, hvordan er forsvarrets piloters nuværende aldersfordeling, hvordan vil piloternes prognosticerede aldersfordeling være om tre, fem og ti år, og hvad vil ministeren gøre for at fastholde forsvarrets piloter, så forsvaret ikke bliver belastet af yderligere pilotmangel?	14/8-98	25/8-98
1150. Af Eva Kjer Hansen (V) om, vil ministeren kommentere avisartiklen i Vejle Amts Folkeblad den 15. august 1998 om „En beskidt plet på forsvarrets samvittighed“, samt redegøre for, hvorvidt ministeren mener, at forsvaret er forpligtet til at rense jorden ved Station Torphøj i Give Kommune, og i givet fald, hvornår det vil ske?	19/8-98	28/8-98
1151. Af Eva Kjer Hansen (V) om, vil ministeren redegøre for, hvilke planer der er for anvendelsen af Station Torphøj?	19/8-98	28/8-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
1341. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren venligst oplyse de årlige udgifter til drift og vedligeholdelse af Søborglejren?	9/9-98	17/9-98
1342. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren venligst oplyse tilgangen til hjemmeværnet og antallet af frivillige i hjemmeværnet for de forskellige amter?	9/9-98	18/9-98
65. Af Peter Skaarup (DF) om, hvad vil ministeren foretage sig i anledning af oplysninger fra Forsvarets Efterretningstjeneste om, at ansatte inden for forsvaret har hjulpet rockerne med våbenleverancer under rockerkrigen, der kostede menneskeliv og udsatte sagesløse for stor fare?	6/10-98	15/10-98
83. Af Svend Aage Jensby (V) om, vil ministeren under henvisning til den forsvarsramme, der ved aftale af 8. december 1995 blev fastsat for årene 1995 til 1999, i oversigtsform redegøre for, i hvilket omfang forsvarrets udgifter – herunder til udgifter, der ikke var forudseelige i december 1995 – f.eks. miljøafgifter – indtil nu har kunnet afholdes inden for forsvarsrammen i de enkelte år og – såfremt dette ikke har været muligt – hvor stort et økonomisk efterslæb forsvaret har i dag?	7/10-98	22/10-98
84. Af Erik Jacobsen (V) om, kan ministeren venligst oplyse, hvilke enheder af forsvaret og hjemmeværnet samt civile organisationer der i dag anvender Søgaardlejren og til hvilke formål?	7/10-98	16/10-98
85. Af Erik Jacobsen (V) om, kan ministeren venligst oplyse, om alle betingelser for hjemmeværnets overtagelse af Søgaardlejren er opfyldt?	7/10-98	16/10-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
142. Af Kim Behnke (FP) om, vil ministeren undersøge mulighederne for, at en del af kystbevogtningen af Færøerne og Grønland i fremtiden kan overtages af marinehjemmeværnsenheder baseret på engagement i de lokale befolkninger?	13/10-98	27/10-98
149. Af Søren Søndergaard (EL) om, vil ministeren præcisere, hvad ministeren mener med, at NATO skal „diktere den politiske løsning“ i Kosova?	14/10-98	20/10-98
255. Af Søren Søndergaard (EL) om, kan ministeren garantere, at de oplysninger som indgik i Forsvarets Efterretningstjenestes arkiver om danskeres lovlige politiske virksomhed – blandt andet indsamlet af højreekstremisten Hans Hetler – virkelig er blevet destrueret og ikke fortsat eksisterer i en eller anden form et eller andet sted?	23/10-98	28/10-98
276. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren venligst oplyse, om der ligger en aftale med forsvaret i Sønderjylland om at træde hjælpende til med materiel og personel ved stormflod langs med de sønderjyske diger eller i andre situationer?	27/10-98	3/11-98
277. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren venligst oplyse, om der generelt er indgået aftaler med forsvaret om at stille materiel og personel til rådighed i hele Danmark i tilfælde af fare for større naturkatastrofer, hvor de lokale hjælpeorganisationer ikke har tilstrækkelig kapacitet?	27/10-98	3/11-98
325. Af Peter Skaarup (DF) om, vil ministeren bekræfte eller afkræfte presseoplysninger om, at der spares så meget på materiellet i forsvaret, at uddannelserne – specielt af værnepligtige – bliver ødelagt, og at de bedste folk som følge heraf forlader forsvaret?	30/10-98	9/11-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
393. Af Peter Skaarup (DF) om, hvilke planer har Forsvarsministeriet med Gardehusarregimentets kaserne i Næstved, og hvilke konsekvenser vil en eventuel nedlæggelse få for lokalsamfundet?	6/11-98	11/11-98
556. Af Arne Melchior (CD) om, vil ministeren give bedst mulige oplysninger om eventuel manglende forbedelse af danske soldater, der er udsendt i tjeneste for SFOR, herunder bedst mulige oplysninger om de konkrete forhold, der er beskrevet i begrundelsen for spørgsmålet?	24/11-98	1/12-98
636. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren oplyse, om søværnet er pålagt lodstvang, når søværnets skibe opererer i de indre danske farvande?	2/12-98	11/12-98
713. Af Bendt Bendtsen (KF) om, vil ministeren sikre, at Hærens Operative Kommando lever op til den aftale, der er indgået med Region 4, hvorefter der kan overføres bæltekøretøjer (PMV) til Fyn til dækning af vinterberedskabet?	11/12-98	22/12-98
714. Af Bendt Bendtsen (KF) om, kan ministeren bekræfte, at der henstår ledige bæltekøretøjer (PMV) på Slagelse Kaserne, og at Hærens Operative Kommando tidligere skriftligt over for Region 4 har bekræftet, at der kan stilles et par bæltekøretøjer til rådighed for Region 4 i vinterperioden mellem den 1. november og den 31. marts?	11/12-98	22/12-98
779. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren oplyse, om de enheder, som bliver udstationeret i udlandet, og som rekrutteres fra forsvaret, herunder også hjemmeværnet i forbindelse med fredsbevarende missioner under NATO og FN, afregnes med ens løn under udstationering, uanset hvilken enhed de pågældende kommer fra?	17/12-98	29/12-98

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
802. Af Erik Jacobsen (V) om, i forbindelse med renovering af hærens pansrede mandskabsvogne bedes ministeren oplyse, om der har været afholdt licitation, så danske virksomheder på lige fod med udenlandske har fået mulighed for at byde på denne opgave, samt oplyse, hvor stor prisforskellen har været mellem danske og udenlandske virksomheder?	21/12-98	28/12-98
803. Af Erik Jacobsen (V) om, vil ministeren oplyse, om ordren på renovering af hærens pansrede mandskabsvogne, som i dette tilfælde er gået til udlandet, åbner mulighed for, at danske virksomheder kan deltage som underleverandører?	21/12-98	28/12-98
813. Af Peter Skaarup (DF) om, vil ministeren tage initiativ til, at Søværnets Operative Kommando (SOK) fremover kan tage sig af opgaven med at stå for bjærgning af førerløse skibe?	28/12-98	13/1-99

Tillæg 6 – Spørgsmål fra Forsvarsudvalget i 1998

(Oplysningerne stammer fra Folketingets hjemmeside www.folketinget.dk)

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
28. Hvor stor en andel af det samlede forsvarsbudget anvendes i dag til forsvarets internationale opgaver, og hvorledes fordeler udgifterne sig på de enkelte indsatsområder?	4/2	Ej besvaret p.g.a. valg
1. Vil ministeren redegøre for hvordan, hvornår og i hvilket omfang, Danmark vil følge anbefalingerne fra „The Panel of Governmental Experts on Small Arms, New York, juli 1997” om dels at sørge for destruktion af overskudshåndvåben og dels en opstramning vedrørende handel og transport med sådanne våben?	31/3	Overført til Udenrigsministeriet
2. Ministeren bedes redegøre for, om der er angivet planer for hvordan regeringen vil stramme op omkring opbevarelsen af våben i forsvarets, hjemmeværnets og politiets depoter, og for hvordan regeringen vil gribe ind over for våbenhandel og –transport udført af private firmaer?	31/3	Frafaldet
3. Ministeren bedes redegøre for hvor langt forsvaret er kommet i beslutningsprocessen vedrørende anskaffelse af mellemrækkende jord-til-luft missiler til det jordbaserede luftforsvar, som udvalget vedrørende forsvarets materiel forudser, der skal anvendes 800 mio. kr. til imellem år 2000-2003?	1/4	4/5+6/5
4. Under henvisning til ministerens oplysninger til Ritzau efter mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn den 2. april 1998 om udsendelse af 110 soldater fra Den Danske Internationale Brigade til Vestsahara udbedes en skriftlig redegørelse med henblik på et eventuelt senere samråd?	2/4	Frafaldet

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
5. Under henvisning til ministerens oplysninger til Ritzau efter mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn den 2. april 1998 om oprettelsen af et dansk-tysk-polsk korps udledes en skriftlig redegørelse med henblik på et eventuelt senere samråd?	3/4	20/4
6. Ministeren bedes redegøre for, om der er angivet planer for hvordan regeringen vil stramme op omkring opbevarelse af våben i forsvarrets, hjemmeværnets og politiets depoter, og for hvordan regeringen vil gribe ind over for våbenhandel og -transport udført af private firmaer?	6/4	5/5
7. Vil ministeren redegøre for hvordan, hvornår og i hvilket omfang, Danmark vil følge anbefalingerne fra „The Panel of Governmental Experts on Small Arms, New York, juli 1997” om dels at sørge for destruktion af overskuds-håndvåben og dels en opstramning vedrørende handel og transport med sådanne våben?	6/4	15/4
8. Udvalget udbeder sig ministerens kommentar til henvendelse af 19. marts 1998 fra Flemming Lau om den pædagogiske diskriminering af officerernes instruktørmæssige kompetence i civilt regi samt oplyse, om ministeren finder de af Flemming Lau stillede forslag relevante og i eventuel forlængelse af dette søge at få bekendtgørelse 677 ændret i overensstemmelse med det anførte?	15/4	25/5
9. Hvad kan ministeren oplyse angående besparelser på redningstjenesten langs den jyske vestkyst?	15/4	10/7
10. Kan ministeren bekræfte, at redningsfolkene er blevet pålagt at spare på uddannelsesaktiviteten, således at kontoen for øvelsessejladser mv. reduceres fra kr. 500.000 til kr. 200.000 samtidig med, at man skal omskole personel til de nye redningsbåde?	15/4	10/7

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
11. Udvalget udbeder sig ministerens kommentar til oplysningerne i vedlagte artikel fra Politiken af dags dato om, at forhandlingerne om et nordisk helikopterkøb, der også omfatter Danmark, er langt fremskredne?	23/4	8/6
12. Udvalget udbeder sig ministerens kommentar til resultatet af den undersøgelse der redegøres for i vedlagte artikel fra Jyske Vestkysten af dags dato, hvorefter det skulle være væsentligt billigere at lade private overtage flyovervågningen af de danske farvande?	23/4	4/5
13. Forsvarsministeren bedes oplyse om Storebæltsforbindelsen – i lighed med en række andre danske bygningsværker så som Lillebæltsbroen og tunnelen under Limfjorden – er forberedt til sprængning i tilfælde af krig, samt med hjemmel i hvilken lov denne forberedelse eventuelt er sket?	5/5	2/6
14. Ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang beboerne på Christiania opfylder indgåede aftaler om betaling af husleje, istandsættelse, vedligeholdelse, ejendoms-skatte samt forbrugsafgifter vedrørende bygninger og området, herunder de om pålagte betalinger er fastsat på grundlag af og svarer til takster og vilkår, som er gældende for øvrige borgere og brugere?	5/5	9/6
15. Ministeren bedes redegøre for det forløb vedrørende den opståede kollisionsrisiko mellem to F-16-fly og et passagerfly, der er omtalt i vedlagte artikel fra Jyllands-Posten af den 2. maj 1998, samt for hvilke skridt ministeren har taget for at forhindre gentagelser?	7/5	2/6
16. Kan ministeren bekræfte oplysningerne i bl.a. Washington Post af den 23. april 1998 om, at en planlagt anholdelse af Radovan Karadzic blev aflyst, fordi SFOR frygtede, at en fransk SFOR-officer havde advaret Karadzic under møder med denne?	7/5	26/6

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
17. Hvad har eller agter ministeren at gøre i anledning af, at en fransk SFOR-officer kan have bragt andre af SFOR-styrkens soldater, herunder potentielt danske soldater, i fare gennem møder med Radovan Karadzic?	7/5	26/6
18. Ministeren bedes fremsende den skrivelse, Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet i marts/april d.å. har modtaget fra forsvarets personelorganisationer vedrørende ændringer i den militære straffelov, samt eventuelt medfølgende bilag?	12/5	5/10
19. Ministeren bedes oplyse, hvorvidt han agter at nedsætte et udvalg, der kan belyse behovet for eventuelle moderniseringer i den militære straffelov?	12/5	5/10
20. I forlængelse af besvarelse af spørgsmål nr. 3, jf. B29 bilag 3 og bilag 10, bedes ministeren oplyse mere specifikt, hvor mange officerer, befalingsmænd og menige der har været i Bosnien, henholdsvis 2, 3 eller 4 gange, i det omfang det er muligt, også med angivelse af regimentstilhørsforhold?	12/5	10/7+24/9
21. Ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang officerer af reserven indgår/er indgået ved udsendelser til internationale operationer, om muligt med angivelse af regimentstilhørsforhold?	12/5	10/7+24/9
22. Ministeren bedes fremsende den henvendelse, han har modtaget fra HKKF og CS vedrørende lovgivning om FE?	13/5	2/6
23. Ministerens kommentar udbedes til rapporten fra Western European Union's ekstraordinære ministermøde i Madrid i november 1995 med titlen: „European Security: a Common Concept of the 27 WEU Countries“.	25/5	15/6

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
24. Ministeren anmodes om til udvalget at fremsende det talepapir, som ministeren anvendte ved samrådet (samrådsspørgsmål B) torsdag den 4. juni 1998.	9/6	19/6
25. Med henblik på et kommende samråd bedes ministeren meget hurtigt orientere udvalget om baggrunden for, at der under samrådet i forsvarsudvalget den 4. juni 1998, blev givet udvalget mangelfulde svar, samt om begrundelsen for den nu iværksatte auditørundersøgelse?	9/6	19/6
26. Ministeren bedes endvidere oplyse udvalget om udformningen af kommissoriet/retningslinierne for den iværksatte auditørundersøgelse?	9/6	19/6
27. Ministerens kommentarer til vedlagte notat om „Forhold for værnepligtige indkaldt til den første samlede tjeneste“ udarbejdet af Forretningsudvalgene for Værnepligtige, herunder til de formulerede anbefalinger, udbedes?	15/6	6/10
28. Ministerens kommentar til vedlagte artikel om „Ballade i Flyvevåbnet“ fra Politiken den 24. juni 1998 udbedes?	24/6	10/7
29. Ministerens kommentarer til vedlagte dokument om „Human rights of conscripts“ der behandles i Europarådet udbedes, særligt med henblik på forholdene for danske værnepligtige i relation til menneskerettighederne?	16/7	5/10
30. Udvalget udbeder sig ministerens kommentarer til Jyllands-Postens artikel af 24. juli 1998 vedrørende „Danske elitesoldater uden for krigsforbryderjagt“?	30/7	25/8
31. Hvilket kendskab havde HOK, FKO og Forsvarsministeriet til brigadegeneral Jørgen Hansen-Nords særlige praksis som refereret i artiklen?	30/7	25/8

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
32. Finder ministeren, at denne praksis var i overensstemmelse med statsministerens svar den 16. juli 1996 på spørgsmål S 2891 af 5. juli 1996?	30/7	25/8
33. Ministeren bedes redegøre for karakteren og omfanget af det samarbejde, der har været mellem Forsvarets Efterretningstjeneste og sydafrikanske efterretningstjenester under apartheid-regimet. Endvidere bedes ministeren kommentere vedlagte artikel fra Morgenavisen Jyllandsposten den 20. september 1998 om en dansk agents aktive medvirken i en efterretningsoperation, der involverede sydafrikanske myndigheder?	22/9	5/10
34. Ministeren bedes tilstille udvalget sit talepapir fra samrådspørgsmål E (Stræde-sagen)?	2/10	6/10
1. Under henvisning til besvarelse af spørgsmål 29 bedes ministeren oplyse, hvad forskellen er på indkaldtes og professionelles rettigheder i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention?	8/10	2/11
2. Ifølge besvarelsen kan forsvarsministeren under ekstraordinære forhold forbyde at militært personel deltager i politiske foreninger. Hvad menes med „ekstraordinære forhold“?	8/10	2/11
3. Er det korrekt, at ministeren overvejer skridt, der kan udelukke tidligere straffede fra aftjening af værnepligt, og efter hvilke retningslinier skulle det i givet fald foregå?	12/10	29/10
4. Udenrigsministeren bedes udarbejde og oversende et faktisk notat til Forsvarsudvalget om indholdet af det amerikanske Triple Crown-forslag som baggrund for diskussioner af NATO's fremtidige rolle i Europa.	26/11	26/11 +4/12

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
5. Med henblik på et eventuelt kommende samråd bedes ministeren kommentere det brev, som Søværnets Flyvetjenestes flymaskinister har fremsendt bl.a. til Forsvarsministeriet, jf. vedlagte kopi?	27/11	15/1-1999
6. Da Danmark som skibsfartsnation har en nøgleposition i de ulovlige våbenoverførsler mellem lande, bedes ministeren vurdere, om det vil være muligt som et bidrag til FN's bestræbelser, jf. vedlagte bilag, at man som minimum og til en begyndelse indfører anmeldningspligt for skibe i det danske skibsregister, når/hvis de optager ladninger af våben eller krigsmateriel?	8/12	Stillet til Udenrigsministeren
7. Ministerens vurdering ønskes ligeledes til, hvorvidt det vil kræve ændringer af søfartslovgivningen at gennemføre det i spørgsmål 6 stillede forslag?	8/12	Stillet til Udenrigsministeren
8. Efter at Danmark for et år siden bevilligede 19 mio. kr. til stabsfunktioner og uddannelse af hæren i Zimbabwe, har hæren i landet været involveret i en voldsom borgerkrig i Den Demokratiske Republik Congo, som fortsat raser. På den baggrund bedes ministeren vurdere om man ikke bør undgå, at bistanden tilflyder den militære sektor, som bevidst forstår at tilegne sig de sparsomme midler, som landet tildeles?	9/12	14/12
9. Ministeren bedes bekræfte, hvorvidt officerer i forsvaret har en så gunstig pensionsordning, som det fremgår af vedlagte anonyme henvendelse?	16/12	3/2-1999
10. Ministeren bedes fremsende sit talepapir fra samrådet med Forsvarsudvalget den 8. december 1998?	18/12	29/12

Samrådsspørgsmål

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
E. Hvad kan ministeren oplyse om købet af 51 Leopard kampvogne, jf. vedlagte artikel fra Jyllands-Posten af den 28. januar 1998, herunder specielt om det kan bekræftes, at ministeriet var bekendt med, at der skulle bruges yderligere 1,2 mia. for at gøre kampvognene operative, hvorved den samlede pris blev på kr. 1,8 mia. og ikke kr. 583 mio., som blev oplyst til Folketingets finansudvalg?	28/1	19/2
F. Hvordan vil ministeren drage omsorg for, at Folketinget fremover får samtlige oplysninger, inden det skal tiltræde bevillingsansøgninger om våbenkøb og materielanskaffelser?	28/1	19/2
A. Der ønskes en redegørelse for etableringen af en nordisk fredsbevarende brigade på 3-4000 soldater, jf. beslutningen herom truffet på mødet mellem de nordiske forsvarsministre i Kiruna den 21. april 1998?	23/4	Frafaldet
B. Ministeren anmodes om at redegøre for, hvordan forswarets ansatte og værnepligtiges lovlige politiske aktiviteter bliver overvåget og registreret, herunder redegøre for hele forløbet i behandlingen af Peder Strædes ansøgning om at blive optaget på sergentskolen?	18/5	4/6
C. Hvilke oplysninger kan ministeren give om det kommende NATO-forsvarsministermøde samt om forventningerne til en eventuel dansk deltagelse i en NATO-ledet operation i Kosovo?	9/6	16/6
D. Ministeren bedes under henvisning til Morgenavisen Jyllands-Postens artikel den 20. juli 1998 redegøre for den aktuelle situation inden for kampflyvereskadrillen samt redegøre for, hvorledes han vil arbejde for, at der skabes en langsigtet løsning for pilotrekruttering og -fastholdelse?	20/7	18/8

Spørgsmål	Stillet	Besvaret
E. Ministeren bedes redegøre for Stræde-sagen i lyset af auditørundersøgelsen samt for konsekvenserne heraf?	3/9	1/10
A. Ministeren bedes redegøre for forlydender om, at der udenom Forsvarskommissionen er indledt forhandlinger om et forsvarsforlig mellem regeringen og en række af Folketingets partier?	10/11	8/12
B. Ministeren bedes redegøre for, om ministeren finder det forsvarligt, at forhandlinger om et kommende forsvarsforlig allerede nu er igangsat, før Forsvarskommissionen har færdiggjort sit arbejde, og finder ministeren det rimeligt og fair, at kun et begrænset antal partier er indbudt til forhandlinger?	10/11	26/11
C. Ministeren bedes oplyse hvorvidt forsvaret af økonomiske årsager er nødsaget til at aflyse øvelser, mønstre samt, at der mangler midler til vedligeholdelse af materiel?	10/11	8/12
D. Ministeren bedes redegøre for regeringens holdning til forsvarschefens udtalelser til Morgenavisen Jyllands-Posten den 14. november 1998 om, at „forsvaret kan blive tvunget til at reducere den internationale indsats med flere hundrede mand af de godt 1.000 soldater, Folketinget ønsker udsendt af gangen“, herunder hvilke initiativer, som regeringen evt. vil tage i anledning af forsvarschefens udtalelser?	16/11	8/12
E. Ministeren bedes redegøre for regeringens holdning til den afgivne beretning fra Forsvarskommissionen, herunder hvilke initiativer regeringen vil tage i relation til Forsvarskommissionens anbefalinger?	25/11	8/12

Ordlister

ATLS	Advanced Life Trauma Support, det amerikanske uddannelseskoncept, der ligger til grund for trauma-uddannelsen.
BALTBAT	Den fælles baltiske fredsbevarende bataljon, hvor soldaterne bl.a. uddannes i Danmark
CJTF	Combined Joint Task Forces, styrker fra flere lande sammensat fra flere værn.
Dayton-aftalen	Fredsftalen for Bosnien, der blev indgået i Dayton den 21. november 1995 og underskrevet i Paris 14. december 1995.
DeMars	Dansk Forsvars Management- og Ressourcestyringsystem.
EAPC	Euro Atlantic Partnership Council, Det Euroatlantiske Partnerskabsråd.
ESDI	European Security and Defence Identity, den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsidentitet.
IPTF	International Police Task Force. Den multinationale politistyrke, der udfører politimæssige opgaver i det tidligere Jugoslavien.
IT	Informationsteknologi.
JHQ	Joint Head Quarter, Fælles Hovedkvarter.
LANDJUT	Allied Land Forces Schleswig-Holstein and Jutland, Landstyrkerne i Jylland og Schleswig-Holstein.
Letter of Intent	Hensigtserklæring.

MoU	Memorandum of Understanding, en aftale om et samarbejde inden for et givet område, f.eks. NORDPOLBDE.
MLRS	Multiple Launch Rocket System, raketkastersystem.
MNC NE	Multi National Corps North East, det Multinationale Korps i Polen, hvor Danmark, Tyskland og Polen deltager.
NACC	North Atlantic Co-operation Council, Det Nordatlantiske Samarbejdsråd. NATO's forum for samarbejde og konsultation med de central- og øst-europæiske lande etableret i 1991.
NATO	North Atlantic Treaty Organization, Den Nordatlantiske Traktatorganisation.
OSCE	Organization for Security and Co-operation in Europe, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa.
PfP	Partnership for Peace, Partnerskab for Fred. Udviklet inden for rammer af NACC (se denne) som et vigtigt skridt i NATO's åbning mod øst.
SADC	South African Development Community, Den syd-afrikanske udviklingsorganisation der bl.a. forestår uddannelse af soldater fra det sydlige Afrika inden for områder som deltagelse i FN-missioner.
SAP R/3	Virksomhedsstyringsprogram, der i forsvarrets udgave vil anvende databasen ORACLE og styresystemet UNIX.
SFOR	Stabilization Force, NATO's Stabiliseringsstyrke i Bosnien.
SHIRBRIG	Stand-by Force High Readiness Brigade, FN's nye hurtige udrykningsstyrke, hvor planlægningselementet ligger på Høvelte Kaserne i Nordsjælland.
Task Force Eagle	Den amerikanske Division i Bosnien, som de danske enheder er en del af.
UCK	Den kosovo-albanske frihedsbevægelse, der i sommeren og efteråret 1998 var i voldsomme kampe med serbiske militær- og politistyrker.
UNSCOM	United Nations Special Commission, FN's våbenkontrol i Irak.

- VTS** Vessel Traffic Service, overvågningscenter for søtrafik f.eks. ved Storebæltsbroen.
- WEU** Western European Union, Vestunionen, hvor Danmark har observatørstatus.

